

Ein Bro

Newyddion
Ysgol Bro Hyddgen
News

2

Gair gan y Pennaeth / Letter from the Headteacher

Annwyl Riant/Ofalwr

Yn gyntaf hoffwn ddiolch i chi am eich cefnogaeth yn ystod y flwyddyn a hefyd am gydweithio'n agos gyda'r ysgol dros gyfnod arolwg ESTYN. Nid wyf yn cael trafod canlyniadau'r arolwg ar hyn o bryd ond bydd yr adroddiad yn cael ei gyhoeddi ar wefan ESTYN www.estyn.gov.wales ar 5/5/17.

Mae'n braf medru cadarnhau bod y cynllun i adeiladu ysgol newydd wedi ei gymeradwyo ac y bydd y gwaith adeiladu yn dechrau ym mis Medi 2018. Edrychwn ymlaen felly i weld agor drysau'r adeilad newydd a'r ysgol wedi'i lleoli ar un campws erbyn 2020.

Ddechrau tymor yr haf edrychwn ymlaen at groesawu Miss Iona Davies i'r campws cynradd. Bydd Miss Davies yn cychwyn ar ei dyletswyddau gyda'r Dosbarth Derbyn, yn dilyn ei gwaeledd hi. Rydym yn ddiolchgar iawn i Miss Mary Griffiths a Miss Mari Jones sydd wedi bod yn cyflenwi yn y Cyfnod Sylfaen yn ystod salwch Miss Iona Davies a chyfnod mamolaeth Miss Mair Rees. Bydd Miss Mary Griffiths yn parhau i weithio'n llawn amser tan ddiwedd tymor yr haf tra bydd Miss Mari Jones yn gweithio'n rhan amser ar y cyd â Miss Iona Davies.

Edrychwn ymlaen hefyd i groesawu 7 o blant bach newydd i'r dosbarthiadau Meithrin/Derbyn. Bydd Elin, Lily a Connor yn cychwyn yn y dosbarth cyfrwng Cymraeg; tra bydd Layla, Elinor, Coco ac Elinor yn cychwyn yn y dosbarth cyfrwng Saesneg. Dymunwn bob llwyddiant iddyn nhw ar eu gyrfa yn yr ysgol.

Bu'n dymor prysur gyda nifer o weithgareddau allgyrsiol wedi'u darparu i'r plant gan gynnwys cyfle i gystadlu yn eisteddfodau'r Urdd. Braf iawn oedd gweld myfyrwraig Chweched Dosbarth, Steffanie Morris, yn hyfforddi'r grŵp dawnio disgo cynradd. Hoffwn gymryd y cyfle i ddymuno'n dda i bawb fydd yn cystadlu yn yr Eisteddfod Genedlaethol ym Mhen-y-bont ar Ogwr.

Yn olaf hoffwn ddymuno'n dda i holl blant yr ysgol yn eu profion statudol a'u harholiadau allanol fydd yn cychwyn ym mis Mai. Cynghoraf hwynt oll i wneud yn fawr o'r amser rhwng nawr a hynny er mwyn sicrhau eu bod yn cyrraedd eu potensial ac nad dynt yn cael eu siomi ar ddiwrnod canlyniadau.

Gan ddymuno Pasg dedwych i chi,

yn gywir

Dafydd M B Jones

Pennaeth

Dear Parent/Carer

Firstly I would like to thank you for your support during the year and also for your cooperation during the ESTYN inspection. We are not allowed to reveal the findings of the inspection until it is published on 5/5/17 on the ESTYN website www.estyn.gov.wales.

I'm pleased to confirm that the plans to build a new school have been approved and building work is scheduled to start in September 2018. The school is expected to open on one campus in 2020.

We look forward to welcoming Miss Iona Davies to the primary campus at the start of the summer term. Miss Davies will be teaching the reception class following her long term illness. We are very grateful to Miss Mary Griffiths and Miss Mari Jones who have been covering in the Foundation Phase during Miss Davies's illness and Miss Mair Rees's maternity leave. Miss Mary Griffiths will continue to work full time until the end of term with Miss Mari Jones working part time in partnership with Miss Davies.

We are also looking forward to welcoming 7 new children to the nursery/reception classes. Elin, Lily and Connor will start in the Welsh medium stream, with Layla, Elinor, Coco and Elinor starting in the English stream. I would like to wish them every success at the start of their school career.

It's been a very busy term with many activities being provided for the children including opportunities to compete at the Urdd Eisteddfod. It was great to see Stephanie Morris, a sixth form student coaching the primary disco dancing group. I would like to take this opportunity to wish all the best to those competing in the National Eisteddfod in Bridgend in May.

Finally I would like to wish every success to all the children who are undertaking statutory tests and external exams in May. I encourage everyone to make the most of the time that they have between now and then, to revise thoroughly so that they reach their full potential and avoid disappointment come results day.

Wishing you a peaceful Easter,

yours faithfully

Dafydd M B Jones

Headteacher

Dyddiadau Pwysig / Important Dates

Cynradd / Primary

3

3 - 10 Mai / May	Wythnos Profion Cenedlaethol Cynradd / Primary National Tests week
3-7 - Gorffennaf / July	Wythnos trosglwyddo Blwyddyn 6 i'r Uwchradd 3/7 - 7/7 / Year 6 Transition Week 3/7 - 7/7
13 Gorffennaf / July	Mabolgampau Adran Iau Dydd Iau 13/7 (tywydd yn caniatáu) / Juniors Sports Day Thursday 13/7 (weather permitting)
11 Gorffennaf / July	Mabolgampau Adran Babanod 11/7 (tywydd yn caniatáu) / Infants Sports Day Tuesday 11/7 (weather permitting)
24 Ebrill / April	Diwrnod cynraf tymor yr haf / First day of the Summer Term
26 Ebrill / April - 2 Mai / May	Profion rhif a Darllen Uwchradd / Secondary reading and numeracy tests
1 Mai / May	Gwyl Calan Mai / May day bank holiday
9 Mai / May- 27 Mehefin / June	Arholiadau Allanol / External exams
26 Mai / May- 5 Mehefin / June	Hanner Tymor / Half Term
21 Gorffennaf / July	Dydd ola'r tymor/ Last day of term

Cydweithio gyda'r chweched dosbarth

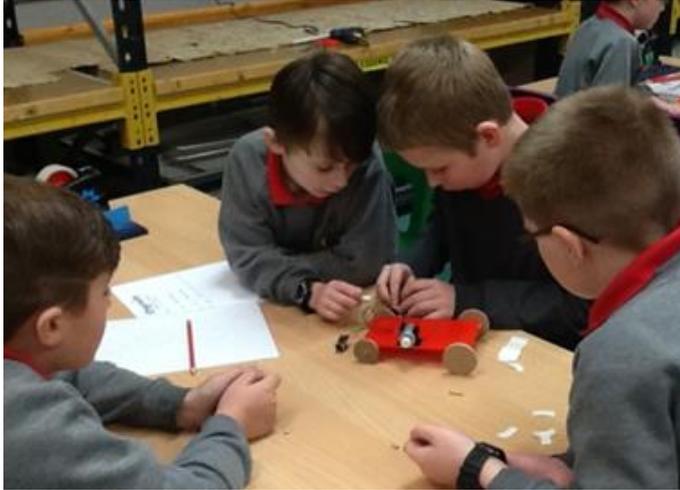
Fel rhan o waith y Fagloriaeth Gymraeg bu myfyrwyr Blwyddyn 12 yn gweithio'n ddiwyd iawn yn ystod y flwyddyn ar yr uned 'Gwaith yn y Gymuned'. Penderfynodd criw o fechgyn y flwyddyn; Jarrow, Llywelyn, Jake, Alex, Dafydd ac Osian y byddent yn gwneud yn fawr o'r undod hwnnw rhwng y campws cynradd a'r campws uwchradd gan geisio mynd ati i ddatblygu rhan o faes chwarae'r Dosbarth Derbyn. Gwnaethpwyd gwaith ymchwil helaeth a ddatgelodd bwysigrwydd datblygu sgiliau creadigol disgyblion ifanc yn ogystal â phwysigrwydd gweithio yn yr awyr agored. Yn dilyn llu o gyfarfodydd cynllunio a chywain syniadau, penderfynodd y criw o fechgyn y byddent yn creu Bwrdd Gwyn i'r plant ifanc gael manteisio ar eu sgiliau dylunio a hwnnw wedi ei osod yn daclus ar iard yr ysgol. Lluniwyd sawl syniad a'r rheini yna'n cael eu harddangos i blant ac athrawon y dosbarth derbyn i gael eu barn nhw cyn mynd ati yng ngweithdy'r campws uwchradd i greu'r cynnyrch gorffenedig. Dymuna'r ysgol ddiolch yn fawr i'r bechgyn am eu gwaith caled gan obeithio'n fawr y bydd y Bwrdd Gwyn o fudd i'r plant.

As part of the Welsh Baccalaureate, Year 12 pupils have been busy working on their Work in the Community module. Jarrow, Llywelyn, Jake, Alex, Dafydd and Osian decided to make the most of the merger between the Secondary and Primary campus and develop a part of the Infants' playground. After some research into Foundation Stage play areas, the boys decided to assemble a white board for the infants to develop their creative skills in the open air. Three different designs were presented to the pupils and teachers as their opinion was important before making the final selection. The school would like to thank the boys for their work and hope the infant pupils will have many happy hours drawing on the white board out in the open air.

4

Gweithdy Technoleg a Gwyddoniaeth / *Science and Technology Workshop*

Fel rhan o'r gwersi Gwyddoniaeth a Thechnoleg y tymor hwn, bu disgyblion 5/6H a 5/6J yn ymweld ag amgueddfa Enginuity yn Ironbridge ddydd Iau 2 Chwefror. Bu'n gyfle arbennig i fanteisio ar arbenigedd ac adnoddau'r amgueddfa er mwyn datblygu sgiliau gwyddoniaeth, technoleg, llythrennedd a rhifedd y disgyblion. Yn ogystal, caswnt gyfle i ymweld ag arddangosfa gwyddoniaeth a pheirianneg rhyngweithiol yr amgueddfa. Trwy gydweithio mewn grwpiau bach, llwyddwyd i gynllunio a gwneud bygis modur. Uchafbwynt y diwrnod oedd rasio'r bygis a chymharu perfformiadau. Rydym yn ddiolchgar iawn i'r C.Rh.A. am roi cyfraniad hael tuag at y costau.

As part of this term's Science and Technology lessons, pupils from Class 5/6H and 5/6J took part in a workshop at the Enginuity museum in Ironbridge on Thursday 2 February. This was a fantastic opportunity to access the museum's expertise and resources in order to develop the pupils' scientific, technology, literacy and numeracy skills. There was also an opportunity to visit the amazing, interactive science and engineering museum. With a focus on effective teamwork, the pupils planned and made motor buggies before testing them on the race track. We are very grateful to the school's P.T.A., who generously made a donation to help towards the costs.

Sbectrosgopeg mewn siwtces' / 'Spectroscopy in a suitcase'

Ddydd Iau 30 o Fawrth daeth criw o Brifysgol Aberystwyth i'r ysgol i gynnal gweithdy Sbectrosgopeg mewn siwtces' i ddisgyblion lefel UG Cemeg a Ffiseg a lefel A Cemeg. Roedd y gweithdy yn gadael i'r disgyblion ddefnyddio'r cyfarpar sbectrosgopeg maent yn eu hastudio.

On Thursday the 30th of March a group came from Aberystwyth University to run a 'Spectroscopy in a suitcase' workshop for pupils studying AS Chemistry and Physics and those studying Chemistry A level. The workshop allowed the pupils to actually use the spectroscopy equipment that they study.

Newyddion o'r Cyfnod Sylfaen

5

Angharad

Dw i'n hoffi paentio
I like painting

William

Dw i'n hoffi chwarae tu al-
lan
I like playing outside

Daisy

Dw i'n hoffi darllen
I like reading

Charlie

Dw i'n hoffi adeiladu lego
I like building with lego

Kitty

*Dw i'n hoffi neud gwaith
dosbarth
I like doing classwork*

Maci

*Dw i'n hoffi fy ffrindiau
I like my friends*

10 k Aberystwyth

Llogyfarchiadau i'r disgyblion isod am redeg 10K Aberystwyth y tymor hwn. Ni oedd y tim ieuenga' yn y gystadleuaeth a'r tim mwyaf! Hefyd da iawn i Miss Kelly Fleming, Ms Alexandra Bascou, Alex Roberts a Mrs Lowri Evans a oedd hefyd yn rhedeg!

- George 4ydd o dan 20 oed
- Ania 2il o dan 20 oed
- Ffion 3ydd dan 20 oed
- Myfanwy 6ed dan 20 oed
- Tatyana 7fed dan 20 oed

Hefyd yn cystadlu oedd Ella a Niamh Cumming

Well done to the following pupils who ran in Aber's 10k run on Sunday. We were the youngest team in the event but, had the most people competing from a team. Also well done to Miss Kelly Fleming, Ms Alexandra Bascou, Mr Alex Roberts and Mrs Lowri Evans who also ran!

- George 4th U20
- Ania 2nd U20
- Ffion 3rd U20
- Myfanwy 6th U20
- Tatyana 7th U20

Also competing was Ella and Niamh Cumming

Gwefannau defnyddiol: Diogelwch ar y we / Useful Websites on internet safety .

- CEOP: <https://ceop.police.uk/safety-centre/>
- THINK U KNOW: <https://www.thinkuknow.co.uk>
- NSPCC – Diogelwch ar y we: <https://www.nspcc.org.uk/preventing-abuse/keeping-children-safe/online-safety/>

Newyddion o Flynyddoedd 8 a 9

7

Llongyfarchiadau mawr i Robbie Steven am lwyddo i gynnal canran presenoldeb o 100% ers mis Medi!

Da iawn i ddysgwyr yr wythnos yn ystod tymor y Gwanwyn:

Congratulations to Robbie Steven for succeeding in maintaining a 100% attendance record since September!

Well done to the list below for being students of the week during the Spring term;

Dyddiad <i>Date</i>	Enillwyr Blaenorol Blwyddyn 8 <i>Year 8 Previous Winners</i>	Enillwyr Blaenorol Blwyddyn 9 <i>Year 9 Previous Winners</i>
4/1/2017	Chloe D a Mari F	Lily S a Megan B
16/1/2017	Gwenfair D	Ieuan J
23/1/2017	Louise M	Joe L a Holly
30/1/2017	Cerys P	Ieuan J
6/2/2017	Yasmin E	Guto J
13/2/2017	Kelly-Anne	Catrin P
27/2/2017	Huw J	Rob G
6/3/2017	Ellie B	Leela, Ffion S, Catrin J
13/3/2017	Tilly S	Rob G
20/3/2017	Cerys P	Lily S
27/03/2017	Joe W	Lily S

Yn ystod y tymor, rydym wedi bod yn derbyn cymorth a chefnogaeth gan asiantaethau allanol gwahanol i gynnal sesiynau ABaCh amrywiol. Cafwyd gwasanaeth gan PC Mark Davies o Heddlu Dyfed-Powys am bwysigrwydd diogelwch ar y we, peryglon cyffuriau a defnydd cyfryngau cymdeithasol. Cafodd blwyddyn 9 sesiwn Gyrfa Cymru gyda Angela Jones am bwysigrwydd eu dewisiadau a gofynion cymhwysterau gwahanol. Yn ddiweddar, daeth asiantaeth Sbectrwm i mewn i drafod pwysigrwydd perthnasau iach a chydraddoldeb ar gyfer benywod.

Hoffwn atgoffa rhieni a disgyblion am bwysigrwydd diogelwch ar y we a chyfryngau cymdeithasol. Awgrymwn eich bod yn edrych ar y gwefanau perthnasol (gan edrych ar y linc, neu ddefnyddio'r codau QR gyferbyn) er mwyn ein cefnogi gyda defnydd priodol o'r we a chyfryngau cymdeithasol yn y cartref a thu allan i'r ysgol.

During the term, we have received support from a number of external agencies in different PSE sessions. PC Mark Davies, from Dyfed-Powys Police has delivered a number of essential sessions about safety on the internet, the dangers of drugs and the use of social media. Year 9 were part of a Careers Wales session with Angela Jones in order to discuss their choices and the requirements of different qualifications. Recently, an agency called Spectrum delivered sessions on the importance of healthy relationships and equality for women.

We would like to remind parents and pupils about the importance of internet safety and social media. We suggest that you look at the following websites (using the links or scanning the QR codes opposite) in order to support us with the appropriate use of social media and the internet at home and outside of school.

Llwyddiant yn y Triathlon / Success in the Triathlon

Daeth capten dosbarth Dulas, Ioan Reading Blwyddyn 6, yn ail yn nhriathlon Cymru i fechgyn rhwng 9 - 10 oed sydd yn cystadlu mewn 9 cystadleuaeth wahanol ar draws Cymru.

Llongyfarchiadau hefyd i Iestyn Evans o flwyddyn 6. Llwyddodd yn y gala nofio yn Wrecsam a hefyd daeth yn 4ydd yng ngala nofio'r Drenwydd.

Bu Iestyn a Ioan yn chwarae eu rhan gan nofio rhan o'r pellter ar draws y sianel Brydeinig gyda'r nod o nofio mewn tîm y pellter o 22 milltir. Roedd 75 o aelodau yn nofio am dair awr. Nofiodd Ioan 98 o fedrau mewn awr a nofiodd Iestyn 96 medr. Llwyddodd y clwb i nofio'r medrau i gyd mewn awr! Erbyn diwedd y tair awr roedd y clwb wedi nofio 6040 o fedrau, 151,000m neu 94 o filltiroedd sydd yn gyfartal i grosi'r sianel 4 a chwarter o weithiau! Tipyn o gamp!

Ioan Reading Year 6, team captain for Dulas came second over all in the Welsh triathlon series for age 9-10 year old boys after competing in 9 different triathlons across Wales.

Congratulations to Iestyn Evans, year 6, the at Wrexham gala, he also became 4th in individual medley at Newtown club gala.

Iestyn and Ioan took part in a sponsored channel swim. The Aspire Challenge was to swim the distance of the channel: 22 miles. Between the club, 75 members did this in 3 hours. Ioan did 98 lengths in his hour slot and Iestyn did 96 lengths. The club actually managed to cross the channel in the first hour. By the end of 3 hours the club had swam 6040 lengths, 151,000 metres, 94 miles, and crossed the channel 4 and a quarter times.

Wythnos Wyddoniaeth Prydain

9

Wuthnos Wuddoniaeth Prudain

Cafodd disgyblion Blwyddyn 5 a 6 gyfle i brofi ystod o weithgareddau yn ystod Wythnos Wyddoniaeth Prydain drwy ymweld â Ffair Wyddoniaeth ym Mhrifysgol Aberystwyth. Thema'r rhaglen eleni oedd *Mae Newid yn Gyson*. Bu'r disgyblion yn mwynhau dysgu am wahanol agweddau o wyddoniaeth drwy ymweld â stondinauamrywiol. Roedd llu o weithgareddau ymarferol a rhyngweithiol a bu'r plant yn dysgu bob math o bethau gan gynnwys sut mae Cod Morse yn gweithio; sawl stumog sydd gan fuwch a beth yw maint Antarctica. Hffai'r ysgol ddiolch i Brifysgol Aberystwyth am ddarparu'r cyfle ac am sybsideiddio'r costau teithio.

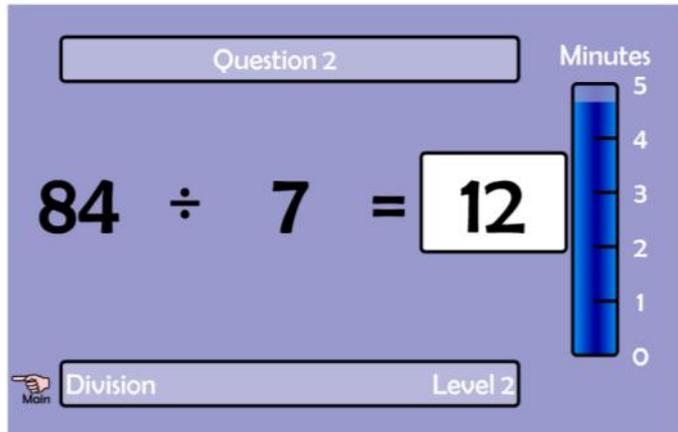
British Science Week

During a visit to Aberystwyth University Science Fair Year 5 & 6 pupils had the opportunity to experience a range of science activities. They took part in various interactive activities under the theme 'Change is Constant' and learnt about the role of science within our world and in our everyday lives. The school would like to thank Aberystwyth University for providing this opportunity and for subsidising the travel costs.

10

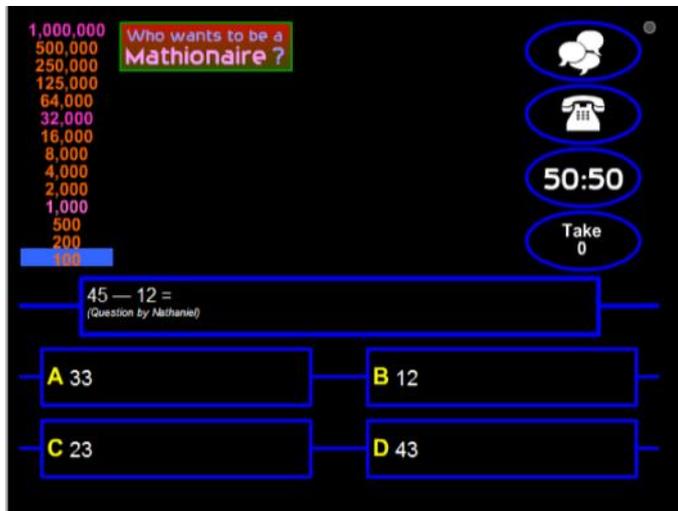
Gwefannau ac Apps defnyddiol ar gyfer datblygu rhifedd

Er mwyn cynnig rhagor o gymorth i ddatlygu sgiliau rhifedd ein disgyblion, rydym yn eu hannog i wneud defnydd o rifedd y tu allan i'r ysgol. Dyma gwefannau ac Apps rhifedd defnyddiol y gall disgyblion eu defnyddio i ddatblygu eu sgiliau rhif ynghyd â'r hyn sydd yn digwydd yn yr ysgol.

Bedtime Math

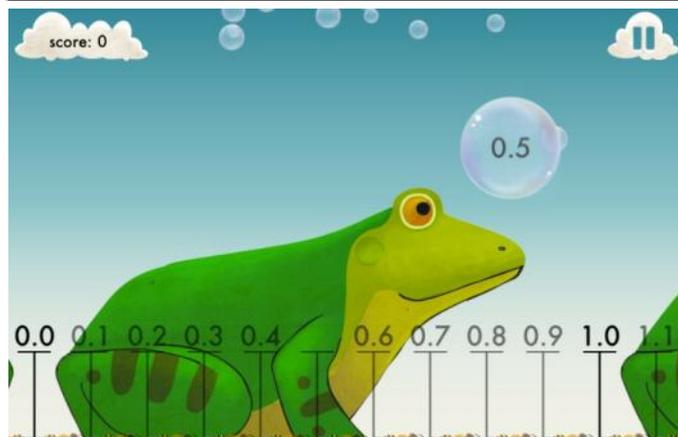
Mae'r cwestiynau ar *bedtime math* yn cael eu gofyn ar ffurf ysgrifenedig a rhaid i'r plentyn ddehongli'r cwestiwn a darganfod y swm sydd angen i'w ateb. Mae'r cwestiynau hefyd wedi eu gwahaniaethu ar gyfer disgyblion gallu isel, canolig a disgyblion gallu uchel. Mae'r cwestiynau yn newid yn ddyddiol.

Brainist Math Games

Mae'r wefan *Brainist Math Games* yn wefan wych ar gyfer datblygu mathemateg pen disgyblion. Mae'n cynnwys cwestiynau lluos, rhannu adio a thynnu. Nod y gêm yw ateb cyfres o gwestiynau mewn cyn lleied o amser ag sy'n bosib.

Gwefan sydd yn cynnwys llawer o adnoddau adolygu TGAU Mathemateg gan gynnwys *Who wants to be a Millionaire*, gêm a fydd yn ennyn diddordeb plant ac yn datblygu eu sgiliau rhif.

Motion Math

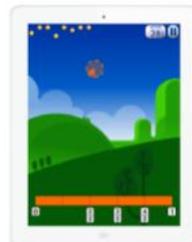
App defnyddiol ar gyfer datblygu rhif sydd yn cynnwys nifer o gemau gwahanol sydd yn hwyl i blant. Mae'r App gyda ffocws ar ddatblygu ffracsiynau ac mae'n dweud bod defnyddio'r App yma yn gwella ffracsiynau plentyn 15% ac agwedd plant tuag at fathemateg o 10%. Mae'r App yma yn ddefnyddiol i blant 2016 gan fwyafrif ohonynt fynediad i wahanol ffurf o'u defnyddio e.e. ffôn symudol, i-pods ar i-pads a.y.b.

Backed by research

Kids playing our game improved:

- 15% in fraction estimation
- 10% in math attitudes

[Learn more](#)

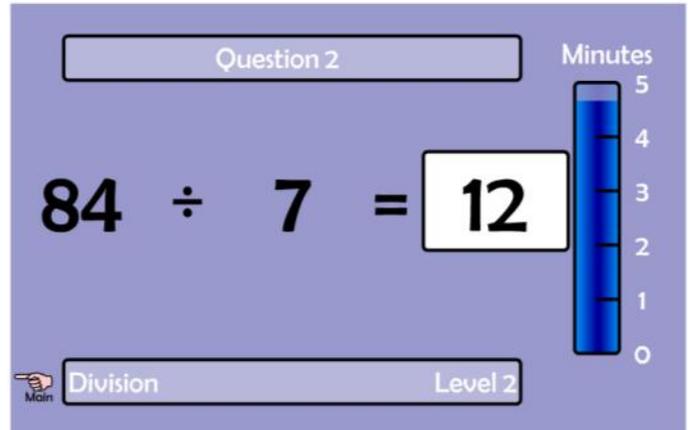

Useful websites and Apps for developing numeracy skills

To further develop the numeracy skills of our pupils, we encourage them to make use of numeracy outside school hours. These are some useful Numeracy websites and Apps that pupils can use to develop their numeracy skills along with what is going on at school.

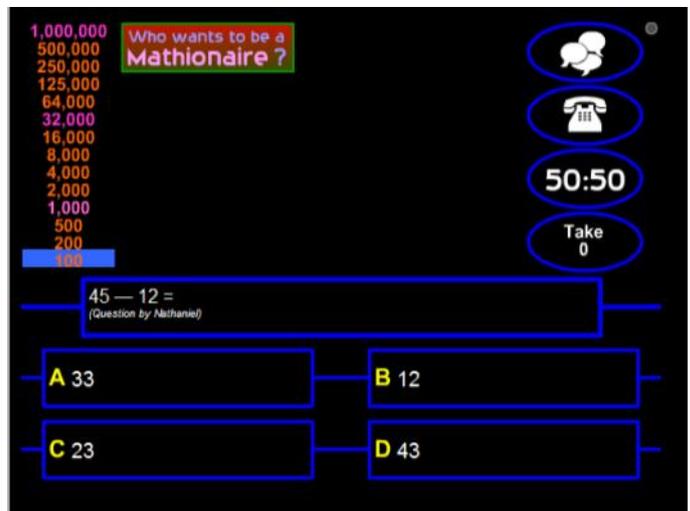
Bedtime Math

The questions on bedtime math are asked in a written format which requires the pupil to interpret the question and work out the sum needed to answer the question. The questions are differentiated for pupils of lower, medium and high ability learners. The question also changes daily.

Brainist Math Games

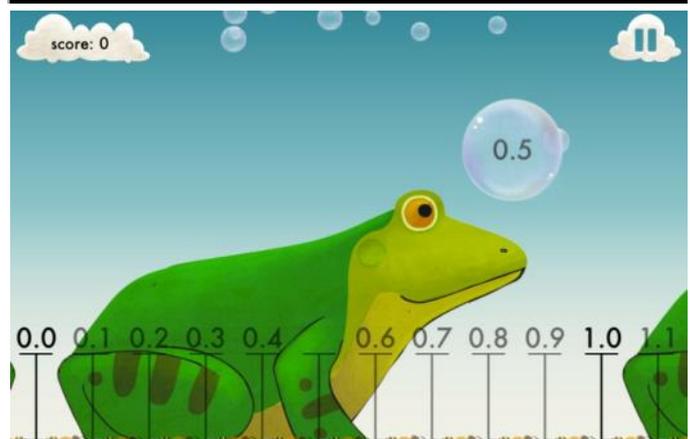
The 'Brainist Math Games' is an excellent website for developing mental maths. It includes multiplications, division, addition and subtracting questions. The objective of the game is to answer a series of questions as quickly as possible.

A website that includes a number of revision resources for GCSE Mathematics including 'Who Wants to be a Millionaire'; a game that will interest children and develop their numeracy skills.

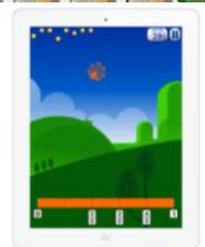
Motion Math

A useful App for developing numeracy skills as it includes a number of games that are fun for children. The App is focused on developing fractions; they claim that the use of this App improves their fractions by 15% and children's attitude towards mathematics by 10%. Apps are useful for children of 2016 as many of them have access to different ways of using Apps on mobile phones, i-pods and i-pads etc.

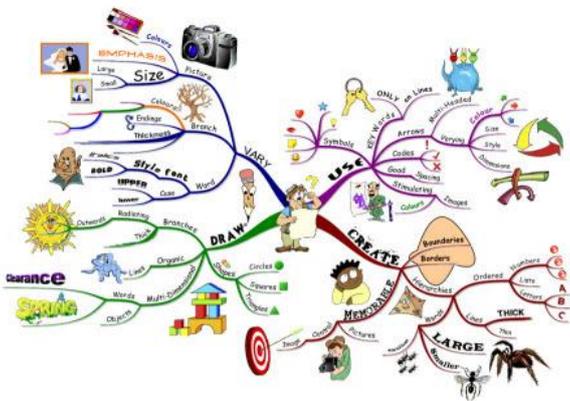

Backed by research
 Kids playing our game improved:
 • 15% in fraction estimation
 • 10% in math attitudes

[Learn more](#)

12 Sut i adolygu'n effeithiol?

Mapiau meddwl

Er mwyn dysgu am sut mae **Mapiau Meddwl** yn gweithio a sut i'w creu, dyma fideo all fod o ddefnydd:

<http://youtu.be/4wZ5wV5dPZc>

Dyma enghraifft sy'n dangos sut i greu map meddwl – gofynnwch i'ch plentyn ei esbonio i chi.

Sut i greu a defnyddio map meddwl?

Dyma becyn defnyddiol iawn o strategaethau adolygu a ddefnyddir gan ysgolion yn yr Alban – mae'n werth cymryd cipolwg ohono.

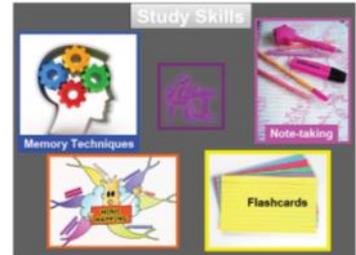
<https://blogs.glowscotland.org.uk/er/SNHPastoralSupportWebsite/files/2012/01/Study-Skills-02.pdf>

Pegio

Dull o gofio pethau'n hwylus a gyflwynwyd yn ystod y gweithdy oedd '**pegio**'. Yma, mae disgyblion yn cysylltu rhywbeth gyda rhywbeth arall sy'n gyfarwydd. Enghraifft o hyn yw y gellid dysgu rhestr o wledydd y byd trwy eu cysylltu gyda chelfi yn yr ystafell wely, neu gyda rhannau o'r corff.

Trefnu'r gwaith a'r adolygu

Eistedd fyny'n syth – mae hyn yn caniatáu i waed ac ocsigen lifo i'r ymennydd, ac mae hyn yn hwyluso'r broses o ddysgu a chofio.

Mae pobl yn cofio 90% o beth maent yn ei ddysgu i rywun arall, ac felly mae'n

werth i'r plentyn ddysgu i riant beth maent wedi ei ddysgu yn ystod y cyfnod adolygu diwethaf.

Peidio adolygu gyda ffôn symudol a Facebook ar waith

– mae defnyddio ffon symudol a Facebook fel arfer yn gwastraffu 40 munud. Dylid cadw defnyddio rhain at amser egwyl – hynny yw, adolygu am 45 munud ac yna 15 munud i siarad gyda ffrindiau ar y ffôn neu'r we.

Mae dysgwyr fel arfer yn gweithio'n fwy effeithiol os ydynt yn adolygu yn y gegin neu'r ystafell fwyta.

Mae angen llonydd oddi wrth frodyr a chwiorydd, ond dylai rhiant fod yn gyfleus i gynnal y disgybl e.e. gofyn cwestiynau am y gwaith, profi i sicrhau ei fod yn dysgu'r gwaith a sicrhau nad yw'r we, yr X-box neu'r PSP a'r ffôn symudol yn cael eu defnyddio pan na ddylai hynny ddigwydd. Mae llawer o ddisgyblion **eisiau i'w rhieni eu helpu i greu a rheoli amserlen adolygu.**

Beth am ddefnyddio llyfrgell y dref ar gyfer adolygu ac mae'r ysgol ar agor am gyfnodau helaeth o'r gwyliau a than tua 6.00 o'r gloch bob nos?

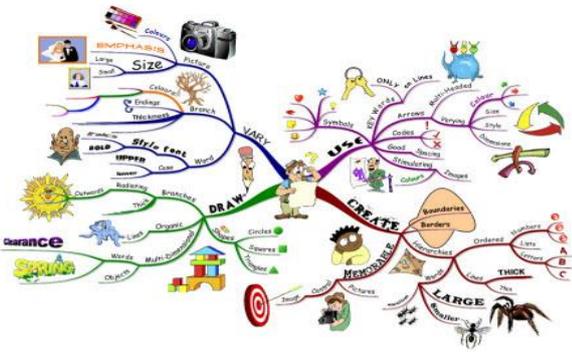

Mae llawer o ddisgyblion yn dymuno bod eu **rhieni yn eistedd gyda hwy wrth iddynt adolygu**, a'u bod yn eu profi ar yr hyn a ddysgwyd, yn syth ar ddiwedd y sesiwn adolygu, ac o fewn 2-3 diwrnod i weld os oeddynt yn dal i gofio'r wybodaeth.

Safle gwe Quizlet (<http://quizlet.com/>) sef safle gwe lle mae'n bosib creu a chwarae cwisiau adolygu.

How to revise effectively?

Mind maps:

To learn more about how 'mind maps' work, and how they may be created, this video is very informative:

<http://outu.be/4wZ5wV5dPZc>

How to create and use mind-maps

This is a very useful information pack about revision strategies which is used by schools in Scotland – it is worth taking a look at it.

<https://blogs.glowscotland.org.uk/er/SNHPastoralSupportWebsite/files/2012/01/Study-Skills-02.pdf>

Pegging is a method of memorising things very easily. This method requires learners to connect something they wish to learn with a familiar object. An example of this is that countries of the world may be learnt by connecting them with furniture in the bedroom, or with different parts of the body.

Organising the work and revision

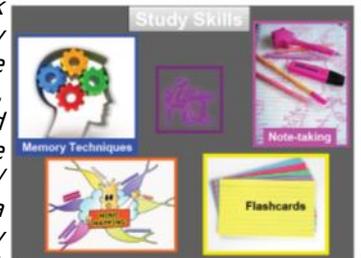
Sitting up straight – this enables blood and oxygen to flow to the brain, and this makes the learning and memorising process to be much easier for us.

People remember 90% of what we teach to other people, and it is therefore worthwhile to teach a parent what you have learnt during the previous revising session.

Don't revise when your mobile-phone and Facebook are switched on – trying to revise and use these means that you

are wasting 40 minutes. It is much better use of time to revise for 45 minutes, and then to switch the mobile phone and Facebook on during the following break – this should be 15 minutes in length.

Learners usually work more effectively if they are revising in the kitchen or dining room. Younger brothers and sisters should leave the learner alone when he/she is revising, but a parent should be nearby to give support e.g. ask questions about the work, and to make sure the internet, X-box, PSP and mobile-phone are being used when this shouldn't happen.

Several pupils note that they don't work hard enough at home, and they said the internet, computer games and mobile phones distract their attention away from the work. It is beneficial for pupils to work under supervision, and not in the bedroom or wherever else they work without a parental eye being kept on what is happening.

Some pupils note that they spend too much time with friends and that they wish their parents would keep them at home for specific revision periods. It is important to have time to relax, but balance is needed, and the time before an examination is an important time for revision.

Many pupils say they want their parents to help them create and manage a revision timetable.

Pupils who live in town could use the town library for revision, and that the school is open until about 6.00 o'clock in the evening and for the majority of the holidays.

Most of the boys and some girls said they would like it if their parents would sit with them when they're revising, and the parents then test what has been learnt at the end of the session and within 2-3 days see what information has been retained. Several also said they wanted their parents to discuss with them the process of completing past-papers; this would reinforce what the pupils have learnt in school.

Quizlet website (<http://quizlet.com/>) is a website where learners can create and play revision quizzes. Pupils who have already attempted to use this website have enjoyed the work and they said it was a significant help with their revision.

14

Gwybodaeth am Lythrennedd

Lythrennedd gwybodaeth yw gwybod pryd a pham mae arnoch angen gwybodaeth, ble i ddod o hyd iddi, a sut mae ei chlariannu, ei defnyddio a'i throsglwyddo mewn ffordd foesebol.

Mae angen i chi feddu ar lawer o sgiliau er mwyn bod yn llythrennog mewn gwybodaeth ac maent yn gofyn am ddealltwriaeth o'r canlynol:

- Yr angen am wybodaeth.
- Yr adnoddau sydd ar gael.
- Sut mae dod o hyd i wybodaeth.
- Yr angen i werthuso canlyniadau.
- Sut mae gweithio gyda chanlyniadau neu ddefnyddio canlyniadau.
- Moeseg a chyfrifoldeb defnyddio.
- Sut mae cyfleu neu rannu canfyddiadau
- Sut mae rheoli eich canfyddiadau.

Felly, beth yw'r problem?

"Beth am gwŷlo'r gair dinosoriaid?" Swnio'n gyfarwydd? Mae chwilio ar y we mor gyffredin, mae plant ifanc hyd yn oed yn gwybod beth yw ystyr 'gwŷlo'. Ond pan fydd angen i blant fynd ati go iawn i wneud gwaith ymchwil ar gyfer yr ysgol – neu dreiddio ymhellach i unrhyw bwnc – mae cael strategaethau yn eu helpu i wella eu canlyniadau. Mae chwilio call ar-lein yn gallu gwneud gwahaniaeth enfawr i ansawdd a pherthnasedd y cynnwys y byddant yn dod o hyd iddo ar y rhyngwrwyd.

Pam mae hyn yn bwysig?

Mae pawb yn gwybod bod llawer iawn o wybodaeth ar gael ar y Rhyngwrwyd. Ond dim ond cyfran fach iawn o'r wybodaeth hon fydd yn diwallu anghenion plentyn. Er bod y rhan fwyaf o blant ifanc yn gwybod sut mae teipio allweddair yn Google, efallai na fyddant yn deall bod sawl ffordd o chwilio am rywbeth, a bod rhai ffyrdd yn well na'i gilydd. Mae rhai peiriannau chwilio yn well na'i gilydd, ac yn fwy diogel, a heb gysylltiad â hysbysebwyf!

Gall unrhyw un gyhoeddi ar y Rhyngwrwyd, felly nid yw pob safle mor ddibynadwy â'i gilydd. Mae gan fyfyrwyr hŷn y gallu i amau, ond mae plant iau yn dueddol o gredu'r hyn maent yn ei ddarlennu a'i dderbyn fel y gwirionedd. Pan fydd plant yn dod o hyd i ffynonellau ar-lein nad ydynt o ansawdd da, y perygl yw y byddant yn defnyddio gwybodaeth anghywir, neu dim ond cael rhan o'r stori, neu yn waeth na dim, yn colli'r cyfle i wirioneddol dysgu cymaint ag y bo modd am y pwnc.

Pan fydd plant yn defnyddio gwefan ar gyfer eu hymchwil, dylent wneud yn siŵr y gallant ymddiried ynddi. Yn ffodus, mae ffyrdd o werthuso pa mor ddibynadwy yw safle. Mae'n rhaid i ni roi cyfleoedd i ddisgyblion a myfyrwyr ddysgu chwilio a gwerthuso mewn modd cyfrifol.

Defnyddio gwybodaeth mewn modd cyfrifol

Mae pob un ohonom wedi arfer cael bob mathau o waith creadigol ar gael ar flaenau ein bysedd. Mae delweddau, fideos, gwaith celf a gwaith ysgrifenedig pobl yn gallu ysbrydoli, ond mae'n hawdd eu cymryd hefyd heb feddwl ddwywaith. Rydym yn aml yn anghofio am y gyfraith ynghylch hawlfraint, sy'n amddiffyn gwaith creadigol pobl. Er ein bod yn meddwl bod gennym yr hawl i gymryd a defnyddio unrhyw beth a welwn ar-lein, nid yw'r Rhyngwrwyd yn rhydd i

bawb ei ddefnyddio fel y mynnant. Mae gan bob un ohonom gyfrifoldeb dros ddilyd cyfraith sy'n ymwneud â hawlfraint a pharchu gwaith creadigol ar-lein.

Mae angen i ni ddysgu plant i ddeall mai lladrata yw lawrlwytho a rhannu cerddoriaeth a ffilmiau mewn modd anghyfreithlon. Rhaid addysgu disgyblion a myfyrwyr am ddefnyddio gwaith ar-lein sydd â hawlfraint, gan wneud yn siŵr eu bod yn cael caniatâd cyn defnyddio'r gwaith hwnnw, a dyfynnu'r gwaith a ddefnyddiant yn briodol. Dylent feddwl hefyd am sut byddent am ddiogelu eu gwaith creadigol eu hunain.

Felly pa awgrymiadau llythrennedd gwybodaeth yw'r rhai pwysicaf?

- Gwerthuso hygredd gwefan.
- Helpu plentyn i ddadansoddi gwefan gan chwilio am gliwiau ynghylch ei chywirdeb. Dyma rai cwestiynau i'w gofyn sy'n helpu i weld ansawdd safle.
  - Pwy ysgrifennodd hyn? Gwnewch yn siŵr bod yr awdur neu'r sefydliad yn gredadwy drwy edrych ar eu teitl, arbenigedd a chefnidir.
  - Dot beth? Os yw'r cyfeiriad gwe yn gorffen gyda .edu, yna daw'r deunydd gan sefydliad academaidd; os yw'n gorffen gyda .gov, daw gan y Llywodraeth.
  - Beth yw'r ffynhonnell wybodaeth? Ai sefydliad neu bapur newydd adnabyddus sy'n gyfrifol am y safle?
  - Pa bryd y cafodd hyn ei ddiweddar? Ydy'r safle wedi cael ei ddiweddarau'n ddiweddar? Os nad yw, symudwch ymlaen.
  - I beth mae hyn yn gysylltiedig? Oedd y safle'n gysylltiedig â thudalen we arall rydych yn ymddiried ynddi?
- Cymharwch fwy nag un ffynhonnell. Dylai disgyblion a myfyrwyr ddefnyddio sawl safle, er mwyn sicrhau mwyr o gywirdeb. Bydd hyn yn eu helpu i weld pa ddarn o wybodaeth sy'n ffaith neu'n ffug.
- Cadwch olwg am hysbysebion. Helpwch y myfyrwyr i sylwi pan fydd hysbysebwyf yn ceisio eu targedu, a'u dysgu i gwestiynu beth mae'r hysbysebion yn ei ddweud.

Mae'r holl wybodaeth sydd ei hangen arnoch chi ar gael ar Hwb ac i athrawon, cymerwch olwg ar yr adnoddau diogelwch ar-lein sydd ar Hwb yn adnodd Llythrennedd Digidol a Dinasyddiaeth gan Common Sense Media.

Information about Literacy

15

Information literacy is knowing when and why you need information, where to find it, and how to evaluate, use and communicate it in an ethical manner.

There are lots of skills you need to be information literate and they call for an understanding of:

- The need for information.
- The resources available.
- How to find information.
- The need to evaluate results.
- How to work with or exploit results.
- Ethics and responsibility of use.
- How to communicate or share your findings.
- How to manage your findings.

So what's the issue?

"Let's google dinosaurs." Sound familiar? Searching the Web is so commonplace that even young children know what it means to "google." But when children really need to do research for school – or dive deeper into any topic – it helps them to have some strategies for improving their results. Smart searching online can make a huge difference in the quality and relevance of the content they find on the Internet.

Why does it matter?

Everyone knows there's a huge amount of information on the Internet. But only a tiny fraction of this information will apply to a child's needs. Although most young children know how to type a keyword into Google, they may not understand that there are many ways to conduct a search, and that some are better than others, and some search engines are better than others, and safer, and don't link to advertisers!

Anyone can publish on the Internet, so not all sites are equally trustworthy. Older students have the ability to be sceptical, but younger children tend to believe what they read and accept it as the truth. When children find sources online that aren't of high quality, they risk using incorrect information, getting only part of the story, and worst of all, denying themselves the opportunity to truly learn as much as possible about a topic.

When children use a website for their research, they should make sure it's worthy of their trust. Fortunately, there are ways to evaluate the trustworthiness of a site. We need to give pupils and students opportunities to learn to search and evaluate responsibly.

Using information responsibly

We are all used to having all types of creative work available at our fingertips. People's writing, artwork, videos, and images can be inspiring, but they are also easy to take without thinking twice. We often forget about copyright law, which protects people's creative work. Even though we may feel we have the right to take and use anything we find online, the Internet is not a free-for-all. We all have responsibilities for following copyright law and respecting creative work online.

We need to teach children to understand that illegal downloading and sharing of music and movies is piracy, which is stealing. Pupils and students need to be educated about using copyrighted work online, making sure they get permission before using copyrighted work, and properly citing the work they use. They should also think about how they would want to protect their own creative work.

So what information literacy top tips are the most important?

- Evaluating a website's credibility.
- Help a child dissect a website for clues to its accuracy. Here are some questions to ask that help determine the quality of a site.
  - Who wrote this? Check to make sure the author or organization is credible by looking at their title, expertise, and background.
  - Dot what? If the Web address ends in .edu, then the material is from an academic institution; if it ends in .gov, it's from the Government
  - What is the source of information? Does the site come from a well-known newspaper or organization?
  - When was this updated? Has the site been updated recently? If not, move on.
  - What is this linked to? Was the site linked from another webpage that you trust?
- Compare multiple sources. Pupils and students should draw on several sites, for better accuracy. This will help them determine whether a piece of information is fact or fiction.
- Watch out for ads. Help students to notice when advertisers are trying to target them, and teach them to question what the ads are saying.

You can find all the information you need on Hwb and for teachers, have a look at the online safety resources on Hwb in the Common Sense Media Digital Literacy and Citizenship resource.

16

Ydy'ch plentyn chi'n feddylwr? Ydy'ch plentyn chi'n gwestiynwr?

Ffaith: Rydych yn meddwl mwy wrth ofyn cwestiwn nac wrth ei ateb.

Ffaith: Mae athrawon yn gofyn 80 cwestiwn yr awr ar gyfartaledd. Mae dysgwyr o oed

uwchradd yn gofyn 2 gwestiwn bob awr. Pwy sy'n gweithio galetaf?

Ffaith: I gael amser i ateb cwestiwn yn dda, mae angen amser meddwl cyn dweud yr ateb.

Ffaith: Dylai amser meddwl fod yn 3 eiliad o leiaf.

Research shows mothers are the most quizzed people in the UK, and on subjects far and wide.

They are asked more questions every hour than a primary school teacher - 19 - as well as doctors and nurses, 18.

And the study discovered girls aged four are the most curious, asking an incredible 390 questions per day - averaging a question every 1 minute 56 seconds of their waking day.

The Daily Telegraph

Mae datblygu dysgwyr chwilfrydig ac annibynnol yn rhywbeth mae pob ysgol yn anelu i'w wneud. Dyma'r dinasyddion fydd yn y dyfodol yn yherus i gwestiynu a rhesymu'n effeithiol, ac felly hefyd yn datblygu sgiliau arweinyddol a datrys problemau gwych. Mae astudiaethau niferus yn dangos bod plant, lle bynnag maent yn byw, wrth fynd yn hŷn yn llai parod i gwestiynu ac yn mynd yn llai a llai chwilfrydig. Wedi dweud hynny, mae parhau i annog plant i ofyn cwestiynau yn rhywbeth i'w hybu, ac mae cyfraniad allweddol gan rieni i'w wneud ynghyd â'r ysgol.

Yn llyfr cyswllt pob plentyn ym mlynnyddoedd 7-11 mae copi o'r poster "Sgiliau Gofyn Cwestiwn". Mae'r poster hwn yn ganllaw defnyddiol i annog a chefnogi'r dysgwyr i ddatblygu'u sgiliau cwestiynu. Mae'r diagram yn seiliedig ar Tacsonomi Bloom (<http://www.nmmu.ac.za/cyberhunts/bloom.htm>). Mae'r cwestiynau lefel is yn gofyn am atebion yn seiliedig ar ddwyn i gof - e.e. "Sawl...?", "Faint...?", "Beth yw...?" tra mae'r cwestiynau lefel uwch yn gofyn am atebion yn seiliedig ar gymhwyso, creadigrwydd, dadansoddi a gwerthuso - e.e. "Beth os...?", "Sut gallai...?", "Pam fyddai...?". Mae'r cwestiynau lefel uwch (agored) yn gofyn am waith meddwl a phwyso a mesur, tra mae'r cwestiynau lefel is (caeedig) yn gofyn am gyflwyno gwybodaeth. Mae gwerth i'r ddau fath o gwestiwn a dylid anelu i'w defnyddio mor aml a'i gilydd, ac hefyd annog y plant i ofyn y ddau fath o gwestiwn.

Cwestiynau sydd yn gallu ennyn trafodaeth ac yn gallu datblygu'r meddwl yw cwestiynau tebyg i rai Ian Gilbert a welir yn ei lyfr *The Little Book of Thunks*. Mae'n werth ymweld a'r safle gwe [Thunks](http://www.thunks.co.uk/) <http://www.thunks.co.uk/> lle mae sawl enghraifft o gwestiynau o'r fath. Gweler enghreifftiau uchod.

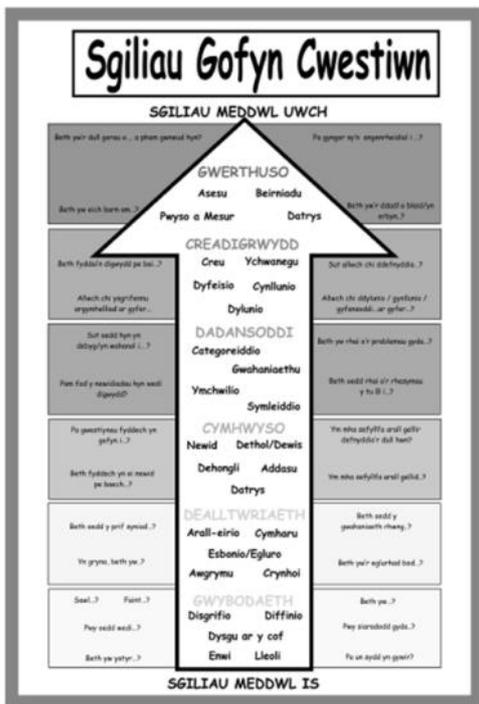
Mae athrawon yr ysgol eleni wedi derbyn hyfforddiant ar sut i ofyn cwestiynau er mwyn datblygu dysgu'r disgyblion, ac hefyd ar sut i hyfforddi disgyblion eu hunain i ddatblygu'u sgiliau cwestiynu. Ydy'ch plentyn chi'n gallu egluro beth yw cwestiwn da?

Er mwyn datblygu mwy o ddealltwriaeth am sut mae'ch plentyn yn dysgu yn yr ysgol, isod mae yma cwestiynau y gellwch ofyn wedi iddo/iddi ddychwelyd gartref. Gall hyn osgoi y sgwrs fer mae mwyafrif helaeth o rieni'r wlad yn ei gael gyda'u plant:

Rhiant: "Beth wnest ti yn yr ysgol heddiw?"

Plentyn: "Dim llawer"

Fel rhiant, pan fydd eich plentyn yn gofyn cwestiynau, mae hyn yn rhywbeth i'w groesawu. Yn aml, gellid datblygu annibyniaeth y plentyn trwy ei annog i geisio darganfod atebion. Hon yw oes "Google", ac yn amlwg, mae llawer o atebion i'w canfod ar y we. Ond, mae ffynonellau eraill defnyddiol a gwerthfawr o wybodaeth hefyd - gwyddoniaduron, llyfrgell, ymweld â llefydd penodol, gofyn i bobl eraill, i enwi ond rhai.

- Cwestiynau gall rhieni'u gofyn er mwyn datblygu dealltwriaeth am sut mae eu plant yn dysgu:
- Pa dri pheth wyt ti wedi'u dysgu heddiw? Sut wnest ti eu dysgu?
  - Beth oedd y peth gorau ddysgais di heddiw? Beth oedd yn dda amdano?
  - Beth yw y gwaith rwyf ti wedi'i wneud orau heddiw? Beth oedd yn dda amdano?
  - Beth oedd y gwaith mwyaf heriol wnes di heddiw? Sut wnes di oresgyn unrhyw anawsterau?
  - Beth fues ti'n ei ddarllen heddiw? Beth ddysgais di wrth ddarllen hwn?

Millions saw the apple fall, but Newton was the one who asked why.

Bernard Baruch

Is your child a thinker? Does your child ask questions?

Fact: You think more when asking a question than by answering it.

Fact: Teachers ask 80 questions an hour on average. Learners of secondary school age ask 2 questions an hour.

Who works hardest?

Fact: To answer a question well, thinking time is needed before answering.

Fact: Thinking time should be at least 3 minutes.

Research shows mothers are the most quizzed people in the UK, and on subjects far and wide.

They are asked more questions every hour than a primary school teacher - 19 - as well as doctors and nurses, 18.

And the study discovered girls aged four are the most curious, asking an incredible 390 questions per day - averaging a question every 1 minute 56 seconds of their waking day.

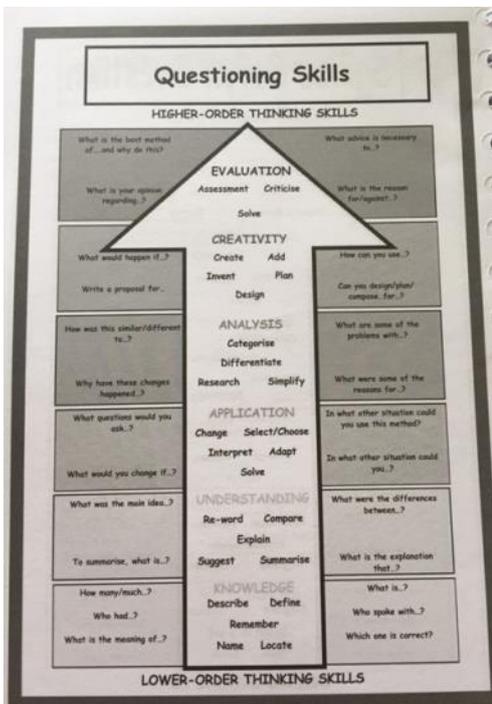
The Daily Telegraph

Every school aims to develop inquisitive and independent learners. These will be, in the future, the citizens who will be confident to question and reason effectively, and will therefore have developed excellent leadership and problem-solving skills. Many studies show that children, wherever they live, are less likely to ask questions and become less inquisitive as they grow older. After saying that, encouraging children to ask question is very important, and parents as well as the school can make a significant contribution with regards to this.

In the contact book of each pupil in years 7-11 there's a copy of the poster "Questioning Skills". This is a very useful poster to encourage and support learners to develop their questioning skills, and is based on Bloom's Taxonomy (<http://www.nmmu.ac.za/cyberhunts/bloom.htm>). The lower order questions ask for answers which are based on recall - e.g. "How many...?", "What is...?" whereas higher order thinking questions require answers based on application, creativity, analysis and evaluation e.g. "What if...?", "How could...?", "Why would...?". The higher order questions (open) ask for thinking and consideration, whereas the lower order questions (closed) ask for information to be presented. There is value in both types of questions, and we should aim to use both together as often as possible, and also encourage children to ask both types of questions.

As a parent, when your child asks questions, this is something to encourage. Often, the child's independence may be developed by encouraging him/her to seek the answers. This is the age of "Google", and obviously, many answers are to be found on the internet. However, there are also other valuable sources of knowledge - encyclopaedias, library, visit relevant places, asking people to name but a few.

Questions which may encourage discussion and develop thinking skills are questions similar to those asked by Ian Gilbert in his

book **The Little Book of Thinks**. It's worth visiting the **Thinks** website <http://www.thinks.co.uk/> where there are several examples of these types of questions. Some examples may be seen above.

This year, the teachers at the school have received training on how to ask questions to develop the pupils' learning, and also on how to train pupils themselves to develop their questioning skills. Can your child explain what is a good question?

To develop further understanding about how your child learns at school, below are questions you may wish to ask at the end of the school day. This may be a way of avoiding the short conversation many parents nationally have daily with their children:

Parent: "What did you do in school today?"

Child: "Not a lot"

Questions parents can ask to develop understanding of how your child learns:

1. What three things did you learn today? How did you learn these?
2. What was the best thing you learnt today? What was good about this?
3. What work did you do best today? What was good about this work?
4. What was the most challenging work for you today? How did you overcome any difficulties?
5. What did you read today? What did you learn by reading this?

Millions saw the apple fall, but Newton was the one who asked why.

Bernard Baruch

18

Eisteddfodau Cylch Bro Ddyfi

Campws Cynradd

Eisteddfod Ddawns Cylch Bro Ddyfi

Llongyfarchiadau mawr i'r holl ddisgyblion a fu'n cystadlu yn yr Eisteddfod nos Fercher 15 Chwefror yn neuadd y campws uwchradd.

Bu'r canlynol yn llwyddianus a buont yn cystadlu yn frwdfrydig yn yr Eisteddfod Sir gafodd ei chynnal yn Theatr Hafren, nos Fercher 15 Mawrth.

- Grŵp Dawnsio Disgo Bl 6 ac Iau: 1af
- Grŵp Dawnsio Gwerin Bl 6 ac Iau: 1af
- Dawnsio Disgo Unigol Bl6 ac Iau: 2il Gwenllian Mason

Eisteddfod yr Urdd Cylch Bro Ddyfi

Llongyfarchiadau mawr i'r holl ddisgyblion a fu'n cystadlu yn yr Eisteddfod Dydd Sadwrn, 11 Mawrth yn neuadd y campws uwchradd.

Bu'r canlynol yn fuddugol, da iawn chi!

- Unawd Bl 5 a 6: 1af Isabel Owen, 2il Gwenllian Mason
- Unawd Bl 3 a 4: 4ydd Eowyn Vaughan
- Ymgom Bl 6 ac iau: 3ydd Ysgol Bro Hyddgen
- Unawd Piano Bl 6 ac iau: 2il Morus Morgan, 3ydd Beca Jones
- Beca, Eowyn, Gwenllian ac Isabel (Morus yn absennol o'r llun)

Celf, Dylunio a Thechnoleg

- Gwaith Lluniadu 2D Bl. 3 a 4 - Dyfed Childs 1af
- Gwaith Lluniadu 2D Bl. 5 a 6 - Enlli Phillips 1af
- Gwaith Creadigol 2D Bl. 5 a 6 (Unigol) - Isabel Owen 2il
- Gwaith Creadigol 3D Bl. 2 ac iau (Unigol) - Ffion Haf Davies 2il
- Gwaith Creadigol 3D Bl. 2 ac iau (Gwaith Grŵp) - Grwp Ffion Haf 3ydd
- Serameg / Crochenwaith Bl. 2 ac iau - Eurig Mason 2il
- Serameg / Crochenwaith Bl. 3 a 4 - Morgan Mason 2il
- Serameg / Crochenwaith Bl. 5 a 6 - Gwenllian Mason 1af
- Argraffu Bl. 2 ac iau - Eurig Mason 2il
- Argraffu Bl. 3 a 4 - Morgan Mason 2il
- Argraffu Bl. 5 a 6 - Gwenllian Mason 1af
- Graffeg Cyfrifiadurol Bl. 3 a 4 - Betsan Annis Behnan 2il
- Graffeg Cyfrifiadurol Bl. 5 a 6 - Enlli Phillips 1af
- Graffeg Cyfrifiadurol Bl. 5 a 6 - Isabel Owen 2il
- Argraffu/Addurno ar Ffabrig Bl. 2 ac iau - Eurig Mason 1af
- Argraffu/Addurno ar Ffabrig Bl. 3 a 4 - Morgan Mason 1af
- Argraffu/Addurno ar Ffabrig Bl. 5 a 6 - Gwenllian Mason 1af

Bro Ddyfi Urdd Dancing Eisteddfod

Congratulations to all the pupils who took part in the dancing eisteddfod on Wednesday, 15 February on the Secondary campus.

The following went through to the next round at Theatr Hafren on Wednesday, 15 March where they performed energetically.

- *Disco Dancing Group: 1st*
- *Folk Dancing Group: 1st*
- *Individual Disco Dancing: 2nd Gwenllian Mason*

Bro Ddyfi Urdd Eisteddfod

The eisteddfod was held on the secondary campus on Saturday 11 March.

The following where successful, well done!

- *Year 5 & 6 Solo: 1st Isabel Owen, 2nd Gwenllian Mason*
- *Year 3 & 4 Solo: 4th Eowyn Vaughan*
- *Yr 6 'Ymgom': 3rd Ysgol Bro Hyddgen*
- *Piano Solo: 2nd Morus Morgan, 3rd Beca Jones*

The following where also successful in the CDT competitions, congratulations to you all.

- *Enlli Phillips, Gwenllian Mason, Isabel Owen, Dyfed Childs, Betsan Behnan, Ffion Davies, Morgan Mason and Eurig Mason.*

Eisteddfod Ddawns Cylch Bro Ddyfi Campws Cynradd

20

Eisteddfod yr Urdd 2017

Campws Uwchradd

Eisteddfod Ddawns y Sir 2017

Draw yn y Drenewydd aeth criw o ddisgyblion Blwyddyn 10, Bro Hyddgen, i gystadlu yn eisteddfod ddawns yr Urdd. Roedd hi'n ddiwrnod gwych gyda'r grŵp dawnsio stryd/disgo/hip hop yn cipio'r wobwr gyntaf. Yn cipio'r ail wobwr am ddawns stryd/disgo/hip hop unigol oedd Myfanwy Fenwick. Llongyfarchiadau mawr iddynt oll.

A group of talented students from Bro Hyddgen strutted their stuff at the county dance eisteddfod at Newtown. The dance group, 'Fflach,' took the 1st prize and will be representing Montgomeryshire at the National Eisteddfod. Winning the 2nd prize for a solo dance was Myfanwy Fenwick. Huge congratulations to all who took part.

Eisteddfod Uwchradd ac Aelwydydd yr Urdd 2017

Ddydd Sadwrn, 18 Mawrth, cynhaliwyd Eisteddfod Uwchradd ac Aelwydydd yr Urdd yn Theatr y Llwyn, Llanfyllin. Cafwyd cynrychiolaeth arbennig o dda o Fro Hyddgen yn y rhagbrofion gyda nifer fawr o ddisgyblion yn cyrraedd y prif lwyfan. Gwelwyd llu o wobrau yn cael eu cyflwyno i ddisgyblion yr ysgol a phob un yn edrych ymlaen yn arw at gynrychioli'r rhanbarth ym Mhen-y-bont ar Ogwr, Taf ac Elái yn ystod wythnos hanner tymor y Sulgwyn.

It was another memorable year for Bro Hyddgen pupils at the County Eisteddfod. Congratulations to everyone who took part and the very best of luck to those who will be representing Maldwyn at the National eisteddfod held during Whitsun.

Cyflwyno Alaw Werin Bl.7,8,9
1af) Begw ap Tomos, Ysgol Bro Hyddgen
2il) Branwen Siôn Roberts, Ysgol Bro Hyddgen

Unawd Cerdd Dant Bl. 7,8,9
1af) Branwen Siôn Roberts, Ysgol Bro Hyddgen
3ydd) Begw ap Tomos, Ysgol Bro Hyddgen

Llefaru Unigol Bl.7,8,9
1af) Mari Fychan, Ysgol Bro Hyddgen
2il) Branwen Siôn Roberts, Ysgol Bro Hyddgen

Deuawd Bl. 7,8,9
2il) Mari Elin a Mari Fychan, Ysgol Bro Hyddgen

3ydd) Branwen a Non, Ysgol Bro Hyddgen

Cyflwyno Alaw Werin Bl. 10 a dan 19 oed
1af) Glain Melangell, Ysgol Bro Hyddgen
2il) Malen Aeron, Ysgol Bro Hyddgen

Unawd Telyn Bl.7,8,9
1af) Cerys Hickman

Deuawd Cerdd Dant Bl. 7,8,9
1af) Non a Branwen, Ysgol Bro Hyddgen

Unawd Merched Bl. 7,8,9
1af) Mari Fflur Fychan, Ysgol Bro Hyddgen
3ydd) Begw ap Tomos, Ysgol Bro Hyddgen

Unawd allan o Sioe Gerdd Bl.10 a dan 19 oed
1af) Malen Aeron, Ysgol Bro Hyddgen

Ensemble Bl. 10 a dan 19 oed
1af) Glain, Tegan, Alaw (Swyno) Ysgol Bro Hyddgen

Llefaru Unigol Bl. 10 a dan 19 oed
2il) Alaw Jones, Ysgol Bro Hyddgen

Unawd Cerdd Dant Bl. 10 a dan 19 oed
2il) Malen Aeron, Ysgol Bro Hyddgen
3ydd) Tegan Llio Roberts, Ysgol Bro Hyddgen

Deuawd Cerdd Dant Bl. 10 a dan 19 oed
1af) Tegan a Glain, Ysgol Bro Hyddgen

Unawd Bl. 10 a dan 19 oed
3ydd) Tegan Llio Roberts, Ysgol Bro Hyddgen

Deuawd Bl. 10 a dan 19 oed
2il) Tegan a Glain

Grŵp Cerdd Dant Bl 10 a dan 19 oed
1af) Glain, Tegan, Alaw (Swyno) Ysgol Bro Hyddgen

Newyddion o'r gymuned News from the community

GALWAD CYNNAR - RADIO CYMRU

yn Y TABERNAACL, MOMA, Machynlleth

BBC

Pryd? 19eg o EBRILL 2017 - 7pm [dewch yna erbyn 6:30 i gael sedd!]

Pwy? **Gerralt Pennant** yn cyflwyno ac ar y Panel fe fydd:-
Iolo Williams, y naturiaethwr a'r cyflwynydd teledu. **Bethan Wyn Jones** - Naturiaethwraig a colofnydd yr Herald Gymraeg.
Rhys Owen, sy'n gweithio fel Pennaeth Cadwraeth, Coed & Amaeth - gyda Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri.
Donald Morgan - sydd wedi arddangos yn Sioe Flodau Chelsea, ac yn cadw slop flodau yn Llanrhystud.

Croeso cynnes i bawb - ac anfonwch eich cwestiwn at nia@menterialdwyn.org

Galwad Cynnar is a Welsh Language Nature programme, the panel discuss stories that are topical, they react to the seasons and they look at environmental issues

Microsoft Office am ddim!
Free copy of Microsoft Office!

Mewngofnodi i e-bost Office 365 chi a dewis "Install Office"
 Login to your Office 365 email account and select "Install Office"

- CHWILFA PASG**
Ebrill 15-16-17
Dilymwrch y ciliawu i dod o hwyd i thrysor gWYCh!
£2 y plentyn. Gweithgarnwch hunan anweiniog.
Taliadau arferol i fynediad i'r Warchodfa.
- ANTURIAETHWYR BYWYD GWYLLT**
Dydd Mercher 12 a 19 Ebrill. 10.30yh-12yh.
Dewch i ddarganfod ochr wyllt Ynys-hir. Addas i blant dan 12 oed gyda rhieni/gwarchodwyr.
£3 y plentyn. Taliadau arferol i fynediad i'r Warchodfa.
- PEINTIO PEILLWYR**
Dydd Mercher 19 Ebrill 13-15:30
Celf Amil-gyfrngol gyda Tereska Sheperd
Ni does angen profiad blaenorol. dewch draw a mwynhewch bod y greadigol mewn lleoliad ysbrydoledig ar warchodfa natur Ynys-hir.
£12 y berson gan gynnwys yr holl ddeunyddiau. Addas ar gyfer pawb dros 6 mlwydd oed. Rhaid bob rheiny o dan 16 oed fod yng nghwmni oedolyn.
- EASTER EGGTRAVAGANZA**
April 15-16-17
Follow the clues to find an EGGtremely special treasure!
Self lead activity through the woods.
£2 per child (normal entry fees to reserve apply)
- WILD WEDNESDAYS**
April 12-19
Get close to nature with these family friendly activities.
Explore the world of bugs and mini beasts up close.
£3 per child. (normal entry fees to reserve apply)
- PAINTING POLLINATORS WORKSHOP**
A mixed media art workshop with Tereska Sheperd.
No previous experience required, come along and enjoy being creative in the inspiring location of Ynys-hir reserve.
£12 per person to include materials. Suitable for 6 years + (under 16's to be accompanied by an adult).

RSPB Ynys-hir reserve Eglwys-fach SY20 8TA, 6 miles Machynlleth
 12 miles Aberystwyth
 Tel: 01654 700222/email ynys-hir@rspb.org.uk

Sesiwn Grefft ~ Craft Session
Clwb Crefft Cymry Bach Machynlleth
HWYL PASG !
Dewch i greu pypedau llaw !
Come create your own hand puppets!
Dydd Mercher—Wednesday
Ebrill 19 April 2-4
Llyfrgell Machynlleth Library

Dewch a hen sanau gyda chi
Bring old socks
with you !

Cwis Llyfrau / Book Quiz

Croesawyd Mrs Elisabeth Jones i'r ysgol i feirniadu cystadleuaeth y Cwis Llyfrau.

Bu'r ddau dim yn llwyddiannus sy'n golygu eu bod yn mynd trwodd i'r rownd nesaf sy'n cael ei chynnal ym mis Mai.

- *Aelodau Tim Blwyddyn 3 a 4: Cadi, Loti, Ela a Lottie*
- *Aelodau Tim Blwyddyn 5 a 6: Enlli, Hanna, Beca a Gwenllian*

Pob lwc i chi.

Mrs Elisabeth Jones was welcomed to the school to judge the book quiz competition.

Congratulations to both teams for going through to the next round held in May.

- *Year 3 and 4: Cadi, Loti, Ela and Lottie*
- *Year 5 and 6: Enlli, Hanna, Beca and Gwenllian*

AMSER	DYDD LLUN	DYDD MAWRTH	DYDD MERCHER	DYDD IAU	DYDD GWENER
AMSER CINIO: 1:10-1:40	Dodgeball Ysgol Bro Hyddgen <i>Mr Roberts</i> 1:00-1.20 Blwyddyn 7,8,9. 1.20-1.40 Blwyddyn 10,11.	Merched Pêl-rwyd Ysgol Bro Hyddgen <i>Rose (Silver YA)</i>		Cylched Ysgol Bro Hyddgen <i>Mr Roberts</i>	Pêl-droed 5-bob-ochr Ysgol Bro Hyddgen <i>Craig (Silver YA)</i>
AR ÔL YSGOL: 3:30-4:30	Gampfa Freedom <i>Mr Roberts</i> Sbin (Merched) Freedom <i>Sbin Hyfforddwr</i>	Pêl-rwyd blwyddyn 7,8,9 Freedom <i>Ms Fleming</i> Clwb Ffitrwydd Ysgol Bro Hyddgen <i>Mr Jones</i>	Pêl-rwyd blwyddyn 10,11,12,13 Freedom <i>Ms Fleming</i>	Hyfforddiant Pêl-droed (Bechgyn) Ysgol Bro Hyddgen <i>Mr Roberts</i> <i>Running Club</i>	Hyfforddiant Rygbi Ysgol Bro Hyddgen <i>Mr Jones</i>

Addysg Iechyd / Personal and Social Education

23

Gweithdai addysg iechyd yn yr ysgol gan PC Mark Davies

Personal and social education workshops with PC Mark Davies

Ddydd Iau 19 Ionawr cynhaliwyd gweithdai addysg iechyd yn yr ysgol gan PC Mark Davies. Bu disgyblion blwyddyn 5 a 6 yn trafod y mathau gwahanol o gyffuriau sydd ar gael, ac yn adnabod rhai sy'n gyfreithlon, anghyfreithlon a rhai meddygol. Buont yn dysgu am beryglon rhai cyffuriau i iechyd meddwl a chorfforol. Yn ystod y gweithdai, bu PC Davies hefyd yn trafod bwlio, rhanwyd syniadau ynglŷn â mathau o fwlio ac effaith bwlio. Yn dilyn hyn, cynhaliwyd trafodaeth am droseddau casineb ac effaith rhain ar unigolion mewn cymdeithas. Diolch i PC Davies am gynnal y gweithdai.

On Thursday 19 January, year 5 & 6 pupils were involved in personal and social education workshops with PC Mark Davies. During the workshops, the pupils identified various drugs that they had heard of, and categorised these according to drugs which were legal, illegal or medical. PC Davies then outlined the dangers of some of these drugs. Additionally, the workshops focussed on bullying and provided an opportunity for the children to share their ideas about what is bullying and the effects it can have. This led on to a further discussion about hate crimes and how these can affect individuals in society.

Gŵyl Dewi / St David's Day

Fel rhan o ddatliadau Gŵyl Dewi daeth nifer o'r disgyblion i'r ysgol yn eu gwisg Gymraeg a mwynhau cinio blasus wedi ei baratoi'n arbennig gan ferched y gegin.

Bu Dosbarth 1/2W yn brysur iawn yn paratoi cawl cennin. Cafodd y disgyblion gyfle i ddysgu am y cynhwysion, y rysêt, a chael modd i fyw wrth ei flasau ar y diwedd!

As part of the St David's day celebrations a number of pupils attended school in traditional costume and enjoyed a special dinner prepared by the canteen staff.

Class 1/2W were busy preparing leek soup and the pupils had the opportunity to learn about the ingredients, the recipe, and enjoyed the tasting session at the end!

24 Sut ydym yn cyfathrebu

Sut mae'r ysgol yn cyfathrebu gyda'r plant, rheini a'r gymuned?

How does the school communicate with pupils, parents and the community?

Mewn cymuned wledig fel Machynlleth mae'n hanfodol bwysig fod ein pobl ifanc a'u rheini yn ymwybodol o'r cyfleoedd sydd ar gael yn yr ysgol. Mae'r ysgol wedi defnyddio technoleg yn effeithiol er mwyn llwyddo. Er mwyn sicrhau hyn mae gan yr ysgol system gyfathrebu effeithiol gyda nifer o dechnegau sydd yn gwneud hyn yn bosib a hynny wyth gyfathrebu yn fewnol ar gyfer ein disgyblion a staff ond hefyd yn allanol gydag ymwelwyr, rheini a'r gymuned.

Gwefan yr Ysgol

Mae'r wefan yn hanfodol i rannu gwybodaeth bwysig, ffurflenni, llythyrau a hefyd hyrwyddo'r ysgol i'r gymuned a thu hwnt. Mae'r wefan yn ddwyieithog ac yn hysbysebu'r prospectws a newyddion blog drwy twitter a hefyd llwyddiannau'r ysgol yn yr ardal newyddion.

Gwefan : <https://www.brohyddgen.powys.sch.uk>

Cyfrngau Cymdeithasol (Twitter a Facebook)

Mae defnydd o gyfrngau cymdeithasol yn hanfodol i sicrhau cyswllt cryf rhwng y cartref a'r ysgol. Mae yna gymaint o ddigwyddiadau a llwyddiannau yn digwydd yn yr ysgol ac mae rhieni yn ddiolchgar ein bod ni'n cyhoeddi'r rhain a'u cadw nhw mewn cyswllt gyda'r ysgol yn eu ffrwd cyfrngau cymdeithasol Facebook a Twitter. Un o fanteision cyfrngau cymdeithasol ydy fod rhieni yn gallu cadw mewn cyswllt â'r ysgol trwy wahanol ddulliau a thechnoleg, boed hynny yn gyfrifiadur, yn dabled neu yn ffôn symudol.

Facebook : <https://www.facebook.com/BroHyddgen>

Twitter: <https://twitter.com/brohyddgen>

Neges Testun

Ers 2012 mae'r ysgol wedi mabwysiadu system teachers 2

For a small school in a rural area as Machynlleth it is essential that pupils and parents are aware of all the opportunities that are available at the school. The school has been successful in using technology to achieve this aim. The school has used a range of effective communication systems to carry out its aim of effective communication internally between staff and pupils but also externally with stakeholders including visitors, parents and the wider community.

The School Website

The school website is an essential tool for sharing key information including forms, letters, important documents and messages. The school targets its bilingual website at new pupils and their parents through its online prospectus and news blog which is fed through the school's twitter feed. In the news section, important news and developments which are taking place at the school are posted as they happen during the school year.

Website: <https://www.brohyddgen.powys.sch.uk>

Social Media (Twitter and Facebook)

The use of social media is a key aspect of the school's success in ensuring effective school and home communication. There are many school events and achievements which deserve to be recorded and the most effective and popular way to share these with parents is through using Twitter and Facebook. The advantage of social media is the ability for parents to view school postings using many different devices including the Twitter and Facebook website, using portable devices such as tablets and smart phones.

Facebook : <https://www.facebook.com/BroHyddgen>

Twitter: <https://twitter.com/brohyddgen>

Text Messaging

Since 2012 the school has adopted this system for communicating with parents and from its early adoption date to the present day, it has gone from strength to strength. Using the teachers2parents software the school

How we communicate

25

parents sydd yn caniatáu i'r ysgol i yrru neges destun at y rhieni. Nid negeseuon i hysbysu'r rhieni nad yw eu plentyn wedi gwneud ei waith cartref mo rhain yn unig ond defnyddir y cyfrwng hwn fel arf i atgoffa'r rhieni am ddigwyddiadau'r ysgol yn ogystal â rhoi gwybod i'r rhieni am unrhyw waith da y mae eu plentyn yn ei wneud yn yr ysgol. Trwy ganmol y plant a throsglwyddo'r neges yma i'r cartref mae'r rhieni hefyd yn gallu canmol eu plant ac rydym yn llwyddo i hyrwyddo cyfathrebu a chysylltiad cyson a chlir rhwng yr ysgol a'r cartref.

Llwyfan e-ddysgu'r Ysgol (VLE)

Mae'r ysgol eisoes wedi defnyddio nifer o systemau effeithiol ar gyfer cau'r bwlch rhwng adnoddau dysgu yn y cartref a'r ysgol. Rydym yn defnyddio Remote Desktop, Moodle a hefyd Office 365 sydd yn caniatáu i bob disgybl yn yr ysgol gael mynediad i system yr ysgol o'r cartref. Rydym hefyd yn sicrhau fod gan pob plentyn fynediad i becynnau meddalwedd yr ysgol am ddim yn y cartref i sicrhau cyfle cyfartal i bob plentyn yn yr ysgol.

Ein Bro Papur Newydd yr Ysgol

Yn ei hanfod, pwrpas papur newydd yr ysgol, Ein Bro, yw datllyu llwyddiannau ein disgyblion; rhoi cydnabyddiaeth a bri i'r disgyblion hynny sy'n cymryd y cam ychwanegol hwnnw ac yn serennu gan obeithio annog eraill i ddilyn yr un llwybr. Mae'n llinyn cyswllt effeithiol tu hwnt rhwng yr ysgol, y rhieni a'r gymuned ac yn arddangos doniau ein pobl ifanc.

Gellir lawr lwytho'r papur newydd yma: <https://www.brohyddgen.powys.sch.uk/cy/gwybodaeth/papur-newydd-ysgol-ein-bro>

Anwiredd fyddai dweud mai gwaith un person yw'r wefan a holl ddulliau cyfathrebu arloesol yr ysgol, gan gynnwys Ein Bro. Mae'n waith tîm; yn ffrwyth llafur y disgyblion a'r staff.

Mae'n diolch ni'n fawr i bawb sydd wedi cyfrannu ac sy'n parhau i gyfrannu gan obeithio y bydd dulliau cyfathrebu'r ysgol yn parhau i ddatblygu am flynyddoedd i ddod.

has been able to, not only message reminders to pupils' parents about homework or events, but also to promote pupil achievement. The school firmly believes that praising pupil achievement can lead to improved behaviour. Text messaging allows the school to praise where praise is due and for the praise to reach the home in an instant. The text messaging medium secures effective communication between the school and home.

E-learning and the use of VLE

The school has always used effective e-learning systems to close the gap between home and school. The school uses a range of e-learning systems including remote desktop which allows all its pupils to remote into the school from home and access a school based learning experience, regardless of their location. The school also uses Moodle and Office 365 which enables its pupils to access their learning from anywhere, at anytime of the day. The school also provides the same software, which can be used in the home as if they were in school. This is provided via the remote desktop application or the Office 365 portal. This ensures that all the school's pupils have the tools they need to succeed.

Ein Bro, the school newspaper

The main purpose of the school newspaper Ein Bro is to celebrate the success of its pupils and to recognise their achievements, with the aim of inspiring others to follow. It is also a vital communication link between the school, home and the community which aims to inform and showcase the talents of the young students.

Download the newspaper: <https://www.brohyddgen.powys.sch.uk/cy/gwybodaeth/papur-newydd-ysgol-ein-bro>

It would not be fair to credit all the communication tools that the school uses, including the school newspaper Ein Bro, to 1 person. Ensuring and applying good 21st century communication techniques is a team effort and a testament to the hard work of the school's pupils and staff. The school would like to thank everyone who has contributed so far and looks forward to further co-operation and input in the future!

Diolch Trenau Arriva!

Big thank you to Arriva Trains
Wales for their visit!

Diogelwch ar y Rheilffordd

Ddydd Llun 27 Mawrth croesawyd Phil Caldwell, Swyddog Cyswllt Ysgolion Trenau Arriva Cymru, i'r ysgol i gynnal gweithdai ddiogelwch ar y rheilffordd gyda disgyblion Blwyddyn 5 a 6. Yn ystod y gweithdy, bu'r plant yn gwyllo ffilm ac yn trafod sefyllfa-oedd bywyd go iawn yn ymwneud â pheryglon ar y cletrau a sut y gellir eu hosgoi er mwyn cadw'n ddiogel. Cafwyd cyfle i astudio'r offer mae gweithwyr ar y rheilffordd yn eu gwisgo a'u defnyddio a'r canllawiau maent yn eu dilyn i ddiogelu eu hunain tra'u bod yn gweithio ar y rheilffordd. Diolch i gwmni Arriva am gynnal y gweithdy buddiol hwn.

Safety on the Railway

On Monday 27 March, Arriva Trains Wales liaison officer, Phil Cladwell, visited the school to teach Year 5 & 6 pupils about safety on the railway. Along with an educational video, pupils had the opportunity to discuss real life situations and to identify possible hazards and dangers. Under Phil's careful guidance the pupils acquired valuable understanding of how dangerous situations can be minimised or avoided. During the workshop, pupils studied the equipment used and the clothes worn by railway workers in order to protect themselves. Thank you to Phil and Arriva Trains for this worthwhile visit.

Mainc KiVa / KiVa Bench

Mae'r ysgol yn ddiolchgar iawn i'r Gymdeithas Rhieni ac Athrawon am fod wedi prynu dwy fainc hardd iawn wedi eu peintio i gyd-fynd gyda lliwiau'r rhaglen Gwrth Fwlio, KiVa.

Diolch yn fawr i'r Gymdeithas Rhieni ac Athrawon ac i Dai Hennighan, Canolfan Arddio Newmans, am eu haelioni.

The school is very grateful to the PTA for buying two benches for the school yard and pit to tie in with the Anti bullying programme KiVa.

Thanks to the PTA and Dai Hennighan, Newmans Garden Centre for their generosity.

Gala Nofio'r Urdd

27

Gala Nofio'r Urdd

Llongyfarchiadau i'r holl ddisgyblion a gymerodd ran yng ngala nofio'r rhanbarth ddydd Gwener 6 Ionawr yng Nghanolfan Hamdden y Drenewydd.

Llongyfarchiadau yn enwedig i Ioan Reading ac Aidan Roberts fydd yn mynd ymlaen i'r Gala Cenedlaethol yng Nghaerdydd ddiwedd y mis.

Urdd Swimming Gala

Congratulations to all the pupils who took part in the Urdd County Swimming Gala on Friday 6 January at Newtown Leisure Centre. Huge congratulations in particular to Ioan Reading and Aidan Roberts who go through to the Nationals held in Cardiff at the end of January.

Y Fari Lwyd

Ddydd Mawrth 10 Ionawr daeth Mair Tomos Ifans i ymweld â dosbarth 3/4P Ysgol Bro Hyddgen, Machynlleth i sôn am Y Fari Lwyd a thraddodiadau dathlu yr Hen Galan. Fe gawsom ni ddiwrnod ardderchog. Roedd Mair Tomos Ifans wedi dod â phenglog ceffyl go iawn fewn i ni ei weld a buom yn brysur yn ei addurno fel Y Fari Lwyd. Cawsom lot o hwyl yn ysgrifennu a chanu penillion. Wedyn aethom ni o ddosbarth i ddosbarth yn cario'r Fari ac yn canu ein penillion. Cawsom ni ddiwrnod i'r brenin! Betsan a Morgan

On Tuesday 10 March Mair Tomos Ifans visited class 3/4P at Ysgol Bro Hyddgen to talk about the 'Fari Lwyd' and the traditions of the Old New Year. We had a brilliant day. Mair Tomos Ifans brought a real horse's skull with her, and we enjoyed decorating it like the 'Mari Lwyd'. We had a lot of fun writing and singing verse. We went around the classes carrying the 'Mari Lwyd' singing the verses. It really was a fantastic day!
Betsan and Morgan

Profiad Llysgenhadon Iaith

I became a language ambassador on the 2nd of February this year, after attending the Language Ambassador training course at Swansea University. The fact that I have been chosen makes me feel proud and excited to try and encourage the learning of languages in our school.

I believe that learning languages is a skill too often made light of in today's society, by both children and adults alike. In fact, it is the contrary which should be practised, with the rising of social media and cheap travel. These are making it so many times easier to speak and interact with people from completely different backgrounds, each with their unique stories to share. However, without the ability to speak their languages, this can be surprisingly difficult.

Many of my fellow pupils are quite happy with the misconception that everyone that they will ever meet will speak their language, English. This is not the case. In fact, the British Council has claimed that only 25% of the world's population have any knowledge of the language. One way to rid this false impression is by learning French.

There are between 29 and 39 Francophone countries in the world, many of which have never heard the English language. Learning a new language, like French, has also been proven to increase your memory, amongst other things, and ward off serious mental illnesses like Alzheimer's and dementia. Therefore, I encourage you to learn a new language this year, parent or pupil, male or female, no matter where you are.

By Oskar Bond

Cefais fy newis i fod yn llysgennad ieithoedd ar yr 2ail o Chwefror y flwyddyn yma, ar ôl mynychu'r diwrnod hyfforddiant Llysgenhadon Ieithoedd ym Mhrifysgol Abertawe. Mae'r ffaith fy mod wedi cael fy newis yn fy ngwneud yn falch ac yn gyffrous am drio annog y ddysg o ieithoedd yn ein hysgol.

Rydwi i'n credu fod dysgu ieithoedd yn sgil sy' heb lawn werthfawrogi, gan blant ac oedolion. Mewn gwirionedd, dyle'r gyferbyn fod yn wir, gyda chyfryngau cymdeithasol yn dod yn rhan o'n bywydau a theithio'n mynd yn rhatach ac yn rhatach. Mae'r rhain yn ei wneud gymaint yn haws i siarad a rhyngweithio gyda phobl o gefndiroedd gwbl wahanol, pob un a'i stori unigryw i rannu. Fodd bynnag, heb yr allu i siarad eu hieithoedd, gall hwn fod yn ryfeddol anodd.

Mae llawer o fy nghyd-ddisgyblion yn hapus gyda'r camsyniad fydd pawb y byddent byth yn cwrdd yn siarad ei iaith, Saesneg. Dydy hwn ddim yn wir. Mewn gwirionedd, datganodd Cyngor Prydain fod dim ond 25% o boblogaeth y byd gydag unrhyw wybodaeth am yr iaith. Un ffordd i waredu o'r argraff ffug yma yw trwy ddysgu Ffrangeg.

Mae rhwng 29 a 39 o wledydd yn y byd sy'n siarad Ffrangeg yn y byd, gyda llawer ohonynt erioed wedi clywed yr iaith Saesneg. Mae dysgu iaith newydd, fel Ffrangeg, wedi ei brofi i fod yn dda i wella'ch cof a'ch cadw rhag cael afiechydon meddwl difrifol fel clefyd Alzheimer a dementia. Felly, rwy'n eich annog i ddysgu iaith newydd eleni os ydych yn rhiant neu'n ddisgybl, gwryw neu fenyw, dim bwys lle yr ydych.

Gan Oskar Bond

Heloi Fy enw yw Catrin Jones a rydw i yn ddisgybl yn Ysgol Bro Hyddgen yn Machynlleth. Heddiw y rwyf yn mynd i drafod fy mhrofiad yn mynd i Brifysgol Abertawe i fod yn llysgennad iaith. Roedd yn brofiad rhyfeddol mynd i Brifysgol Abertawe. Dysgais lawer o bethau newydd. Y dosbarth cyntaf es i oedd Cyfleoedd Byd-eang ble dysgom sut mae'r brifysgol yn gallu cysylltu gyda dros 150 o brifysgolion partner ledled y byd.

Rwyf wan yn mynd i drafod pam mae myfyrwriaau yn mynd i whahol llefydd. Mae myfyrwr yn gallu mynd i Ewrop, Canada, USA, China, Hong Kong a llawer o llefydd gwahanol. Pan fyddwch yn mynd i wledydd gwahanol byddwch yn ennill cyfeillgarwch; profiad teithio a chyfle i ddatblygu eich sgiliau cyfathrebu. Byddwch hefyd yn ennill mwy o gymwysterau i roi ar eich CV, a byddwch yn cael profiad o wahanol ddiwyllianau ac wrth gwrs yn dysgu llawer mwy o wahanol ieithoedd.

Pan es i'r brifysgol, wnes i gwrdd â merch o'r enw Agnes Osemlak sydd yn dod yn wreiddiol o'r Iseldiroedd, ond symudodd i'r DU 8 mlynedd yn ôl. Mae Agnes erbyn hyn wedi bod ym mhrifysgol Abertawe ers 5 mlynedd. Teithiodd Agnes i Barcelona fel myfyriwr. Dywedodd Agnes ei bod wedi blasu bwydydd newydd a rhyfedd yno. Gwnaeth Agnes ffrindiau newydd yn Barcelona. Aeth Agnes i weld carnifal desitges. Yr oedolion oedd yn ffurfio'r orymdaith gan fod y plant yn rhy ifanc. Dywedodd Agnes bod hi wedi ennill llawer o hyder wrth deithio a'I bod methu aros i deithio rywbryd eto.

Wnes i fynd i sesiwn Sbaeneg nesaf, ac oedd hwnna yn hwyl. Oedd yna lawer o disgyblion yna. Cawsom ein rhannu yn 4 grŵp gwahanol, ac roedd rhaid i ni geisio ateb cwestiynau gwahanol am Sbaen. Roedd un person o bob grŵp yn gorfod ateb cwestiwn, ond mewn Sbaeneg ac roedd yn rhaid canu'r gloch.

Ers yr ymweliad rydym wedi penderfynu ceisio cynnal gweithgareddau ar ôl ysgol gyda gwahanol ieithoedd. Nid ydym wedi cael cyfarfod eto, ond rydym yn gobeithio byddwn yn fuan. Byddai'n braf gneud *Bake off* Ffrangeg. Byddai hefyd yn braf i gynnal noson chwaraeon er mwyn dysgu am chwaraeon gwahanol mewn gwahanol wledydd.

Mwynheais fy niwrnod ym Mhrifysgol Abertawe a chael bod yn llysgennad iaith ar gyfer yr adran Ffrangeg yn Ysgol Bro Hyddgen. Gobeithio ar ôl darllen hwn, byddwch yn ystyried gwneud ychydig mwy o deithio yn y dyfodol.

Gan Catrin Angharad Jones.

Profiad Llysgenhadon Iaith

Dathliadau Diwrnod y Llyfr

World Book Day Celebrations

Roedd cryn gyffro ar y campws Cynradd ddydd Iau 2 Mawrth wrth i'r plant gymryd rhan yn nathliadau Diwrnod y Llyfr. Gwelwyd pob math o gymeriadau gwahanol ar dir yr ysgol gyda'r plant wedi gwisgo fel eu hoff gymeriad o lyfr. Dywedodd Gwentllian Mason, Blwyddyn 6: 'Mae Diwrnod y Llyfr yn wych am ein bod yn cael gwisgo fyny ac mae'n grêt dyfalu pwy yw'r gymeriadau gwahanol.'

Braf oedd croesawu yr awdures Sharon Marie Jones i'r Adran Iau a chynhaliwyd gweithdai hwyliog yn ei chwmni. Bu'n dartlen rhan o'i nofel Grace- Ella Spells for Beginners, a chafodd y plant gyfle i greu swynion a ryseitiau hud eu hunain. Yn ôl Aidan Roberts, Blwyddyn 6: 'Roedd y sesiwn yn llawn hiwmor ac roedd Sharon wedi llwyddo i ennyn ein dychymyg. Diwrnod hwyliog!'

Diolch i Sharon Marie Jones am danio dychymyg y plant, ac i Diane Bailey o Siop Lyfrau Pen'rallt am gefnogi ein dathliadau trwy gynnal stondin lyfrau yn yr ysgol. Diolch yn arbennig i gwmni Harry Tuffins am eu nawdd a hefyd i'r gymdeithas rheini ac athrawon.

There was great excitement on the Primary Campus on the Thursday 2nd of March as the pupils took part in World Book Day celebrations. Dressed up as characters from their favourite books, the pupils enjoyed all sorts of reading related activities. It was a pleasure to welcome Sharon Marie Jones who, during the day, delivered a series of workshops with KS2 children based on her novel Grace- Ella Spells for Beginners. According to Emma Fletcher, Year 6, 'Sharon Marie Jones really lit up the classroom with her enthusiasm and imagination, but most importantly she gave us the opportunity to be creative.' Using Grace Ella's Halting Hiccups spell as inspiration, a range of potions and spells were created by the pupils (some of which were quite gruesome!). 'It was a great day, Sharon made the workshop fun and it's good to do something different. I can't wait for Sharon to publish her second novel!' said Lara Halfpenny, Year 5.

Thank you to Sharon Marie Jones for making our World Book Day celebrations so special this year. Thank you also to Diane Bailey, Pen'rallt Bookshop for her continued support; to Tuffins for their generous contribution and to the PTA for their continued support.

Cynhaliwyd diwrnod di-wisg ysgol ar y Campws Cynradd i godi arain ac ymwybyddiaeth at achos Gofalwyr Ifanc ym Mhowys / *A non-uniform day was held on the Primary Campus to raise awareness of Powys Young Carers.*

Ddydd Gwener 27 Ionawr cynhaliwyd diwrnod di-wisg ysgol ar y Campws Cynradd i godi arain ac ymwybyddiaeth at achos Gofalwyr Ifanc ym Mhowys.

Mae'r elusen CREDU yn gallu cynnig cymorth i deuluoedd Gofalwyr ifanc . Beth sydd ar gael i Ofalwyr Ifanc?

- Mae 'na bobl sy'n barod i wrando
- Mae na bobl sy'n gallu cefnogi Gofalwyr Ifanc yn yr ysgol gyda'u gwaith cartref
- Maen nwh'n gallu siarad gyda'r athrawon
- Maen nhw'n gallu helpu os ydy gofalwr ifanc mewn trafferth, wedi blino, yn cael ei fwlio neu yn drist ac yn unig

Weithiau mae'n anodd i Ofalwr Ifanc ddod i'r ysgol. Mae na bobl sy'n gallu rhoi cymorth gyda hyn.

Maen nhw hefyd yn gallu dod â gofalwyr ifanc at ei gilydd a threfnu gweithgareddau ar eu cyfer.

Llwyddwyd i godi £100 ar y diwrnod a hoffai'r ysgol ddiolch i bawb am eu cefnogaeth wrth hyrwyddo'r achos teilwng hwn.

Yn y llun gwelir y capteiniaid, Morus, Emma, Enlli, Ellen ac Ioan gyda'r pennaeth Cynorthwyol, Haf ap Robert a Stephen Parkinson, Gweithiwr Ieuencid sy'n cefnogi rhai o blant yr ysgol.

A non-uniform day was held on the Primary Campus on Friday 27 January to raise awareness of Powys Young Carers. The charity CREDU offers support to the families of Young Carers. What is available to Young Carers?

- Support for Young Carers at school with their homework
- Support workers can talk to teachers
- Support workers can assist if Young Carers are in trouble, tired, being bullied, or unhappy and lonely

Sometimes it is difficult for Young Carers to come to school. There are people who can assist with this.

They can also bring Young Carers together and organise activities for them.

The Primary Campus raised £100 on the day, and would like to thank everyone for their support promoting this important event.

In the picture are the captains Morus, Emma, Enlli, Ellen and Ioan with the Assistant Head, Haf ap Robert and Stephen Parkinson, Youth Worker who supports some of the school's pupils.

32 'Maint Cymru'

Dydd Gwener 20 Ionawr 20 daeth Guto Dafydd o 'Maint Cymru' at Flwyddyn 1 a 2 i gyflwyno gweithdy ar newid hinsawdd.

Ddydd Gwener 20 Ionawr daeth Guto Dafydd o 'Maint Cymru' at flwyddyn 1 a 2 i gynnal gweithdy ar newid hinsawdd. Eglurodd Guto ble roedd y coedwigoedd glaw a dywedodd eu bod yn cael eu dinistrio ar raddfa anhygoel o un cae rygbi bob munud. Mae hyn yn effeithio bywyd gwylt yr ardaloedd yma ac hefyd yn ein heffeithio ni. Mae'r holl losgi tanwydd yn golygu bod tywydd dros y byd yn newid a gallwn ddisgwyl mwy o law a stormydd ymhen blynnyddoedd, os na wnawn i rhywbeth rwan. Gallwn i gyd helpu drwy ddefnyddio llai o ynni, e.e. drwy ddiffodd offer trydanol a chymryd cawod yn lle bath. Am fwy o fanylion ewch i wefan 'Maint Cymru': http://www.sizeofwales.org.uk/cy/index_cy.html

Guto Dafydd from 'Maint Cymru' visited the school on Friday, January 20 and held a workshop with Years 1 and 2 about climate change. Guto explained the location of the rainforests and explained that they are being destroyed at the rate of one rugby pitch per minute. This affects wildlife in these areas and also affects us. All the fuel being burnt across the world changes the weather and we can expect more rain-storms in the future unless changes are made. We can all help by using less energy, e.g. switching off electrical items, taking showers instead of baths. For more information, visit the 'Maint Cymru' website: http://www.sizeofwales.org.uk/cy/index_eng.html

Pêl-droed yr Urdd / Urdd Football

Yn ddiweddar bu timau pêl-droed 7 bob ochr yn cystadlu yn erbyn rhai o ysgolion Gogledd Powys i gael gweld pwyl fyddai'n cynrychioli'r rhanbarth yn y rownd derfynol ym mis Mai.

Cafwyd diwrnod difyr iawn ar gae pêl-droed Clwb Pêl-droed Y Drenewydd, gyda'r ddau dîm yn cystadlu'n frwd ac yn chwarae pêl-droed arbennig iawn ar adegau. Un gêm gyfartal a cholli dwy gêm agos iawn fu hanes tîm y bechgyn yn erbyn Buttington/Trewern, Dyffryn Trannon a Llanfyllin. Enillwyd y gêm gyntaf gan y merched gyda Gwenllian Mason yn sgorio'r goliau i gyd, ond wedyn collwyd y ddwy gêm nesaf yn erbyn dau dîm arbennig o gryf.

Chwaraewyd y gemau i gyd gyda gwên ac ymwybyddiaeth o chwarae teg; da iawn blant! Mae'r ysgol yn falch iawn ohonoch.

Recently the 7 a side football teams have been competing against some North Powys schools with the aim to find representatives to play for the county in the finals which will be held in May.

An excellent day was held in Newtown football club with both teams playing brilliantly at times. The teams drew one game and lost two against

Buttington/Trewern, Dyffryn Trannon and Llanfyllin. The girls won their first game, with Gwenllian Mason scoring all the goals, but the team lost the next two games against two very strong teams.

All the games were played with smiles and fair play, well done all! The school is very proud of you all.

Her Mathemateg / Mathematics Challenge

33

Her Mathemateg

Llongyfarchiadau mawr i'r disgyblion hynny ym Mlwyddyn 5 a 6 a gymerodd rhan yn ddiweddar yn yr **Her Rhifedd Cenedlaethol**. Mae'r Her Rhifedd Cenedlaethol yn gystadleuaeth ar ffurf prawf rhifedd heriol iawn sydd yn digwydd ar draws Prydain gyfan.

Mathematics Challenge

Congratulations to the Year 5 and 6 pupils who recently took part in the National Numeracy Challenge. The National Numeracy Challenge is a competition which takes place across Britain.

Y buddigwyr yn nosbarth Mrs Holt oedd/ The winners in Mrs Holt's class;

- Medalau Aur/Gold Medal: Iestyn Evans & Enlli Phillips
- Medalau Arian/Silver Medal: Gwenllian Mason, Morus Morgan & Beca Jones
- Medal Efydd/Bronze Medal: Ben Breese-Griffiths

Y buddigwyr yn nosbarth Mr Jones oedd/The winners in Mr Jones' class:

- Medal Aur/Gold Medal: Liam Sully
- Medalau Arian/Silver Medal: Luke Dafydd
- Medal Efydd/Bronze Medal: Michael Bray (Not in the picture)

Dydd Sadwrn 5 Tachwedd, er gwaetha'r oerfel a'r rygbi, daeth rhai rhieni a'u plant i'r ysgol i ddechrau rhoi trefn ar Ardd Eden. Treulwyd ychydig oriau yn torri tyfiant yn ôl ac yn gwella'r lleoliad fel bod gweithgareddau yn gallu cymryd lle yno. Trefnwyd hyn ar gais y Cyngor Ysgol ac rydym yn ddiolchgar iawn i Mr Rob Goodsell am fod wedi rhoi o'i amser i arwain y weithgaredd ac am bob tatws i'w gyd-wirfoddolwyr.

Bellach mae standin yn gwerthu byrbrydau iach i blant CA2 yn agor yn yr ysgol bob bore Mawrth, Mercher ac Iau. Unwaith eto, trefnwyd hyn ar gais y Cyngor Ysgol ac rydym yn ddiolchgar i unigolion o'r Gymdeithas Rhieni ac Athrawon am wirfoddoli amser ac egni gyda'r fenter hon. Bydd yr elw yn cael ei ddefnyddio i brynu gwobrau diwedd tymor.

On Saturday 5 November, despite the rugby and cold weather, some parents and children came to school to tend to the Wildlife Garden. The volunteers spent some time cutting back overgrowth and improving the location so that activities can take place there. This was organised at the School Council's request and we are very grateful to Mr Rob Goodsell for giving his time to lead this activity and also for baking potatoes for his co-volunteers.

By now a snack stall sells healthy snacks to KS2 children during Tuesday, Wednesday & Thursday morning break. Once again, this was organised at the School Council's request and we are very grateful to individuals from the Primary Campus PTA for giving their time and for their enthusiasm and energy with this venture. All profits will go towards prize giving days at the end of the term.

Pwyllgor Digidol Campws Cynradd

Daeth pwyllgor Digidol y campws cynradd ynghyd ar y 27ain o Fawrth i drafod sut i wella ein defnydd ni o HWB, Office 365 ac offer digidol eraill yr ysgol. Penderfynodd y pwyllgor archebu 10 gliniadur newydd i'r ystafell gyfrifiaduron a hefyd penderfynodd yr aelodau i fynd ati i atgoffa eu dosbarthiadau am sut i fewngofnodi i HJwb a defnyddio Office 365 a J2e yn fwy effeithiol yn yr ysgol a hefyd yn y cartref.

The digital leaders group had a meeting on the 27/03/2017 to discuss how to make better use of HWB, J2e and also the school digital resources. It was agreed the school will buy 10 extra laptops for the computer room and also the digital leaders will remind their classes about the features of HWB and J2e and how to make the most of these in school and at home.

Cyngor Ysgol Campws Uwchradd—Secondary Campus School Council

35

Tymor yma, rydym ni fel cyngor ysgol wedi bod yn gweithio tuag at gael yr ysgol wedi ei hyfforddi gan elusen o'r enw Dementia Friends. Bydd yr hyfforddiant hwn yn cynnwys gwybodaeth am bobl sydd yn dioddef o dementia a hefyd sut i allu siarad ac ymddwyn wrth fod gyda rhywun sydd yn dioddef o ddementia. Rydym yn credu bod hyn yn bwysig oherwydd ei fod yn rhoi sgil ychwanegol i bob disgybl o fewn yr ysgol. Rydym yn mynd i wneud yn siwr bod pawb yn cael yr hyfforddiant wrth i'r cyngor ysgol gael ei hyfforddi gan ymwelydd o'r elusen ac yna bydd aelodau'r cyngor ysgol yn hyfforddi eu dosbarthiadau cofrestru. Rydym am ail drefnu'r ymweliad ar gyfer diwrnod yn ystod yr wythnosau cyntaf yn ôl ar ôl gwyliau'r Pasg er mwyn i bawb dderbyn yr hyfforddiant cyn diwedd y flwyddyn addysgol.

Tymor nesaf byddwn hefyd yn gwneud gwaith ymchwil i weld beth sy'n gwneud gwers dda? er mwyn i ni allu rhoi sylwadau'r disgyblion i'r athrawon ac yna i gytuno ar ddulliau effeithiol o ddysgu er mwyn i bawb allu gwneud cynnydd.

Llywelyn Jones
Prif Ddisgybl

This term we, as a council, have been working towards getting trained by the charity "Dementia Friends". The training will include information on how people suffer from dementia but also how to speak and behave with someone who suffers from dementia. We believe this is important because it gives extra skills to each pupil in the school. We will ensure that every pupil in the school council receives this training from the charity and then the members of the council will be training their registration classes. Sadly, the first training day had to be re-scheduled due to illness of the trainer but we are planning to schedule another training day after Easter.

Next term we will be considering what makes a good lesson? We will be sharing our views with pupils and teachers in order to discuss and agree the most effective methods of learning and therefore how to ensure each pupil makes progress.

Llywelyn Jones
Head Pupil

Adran Addysg Gorfforol

Cofiwch ein dilyn ar Twitter! @AGHyddgenPE

Pob canmoliaeth i ddisgyblion Bl 7,8 a 9 am gystadlu yn Nhwrnament Powys yn y Drenewydd. Diwrnod llwyddiannus iawn gyda Llio Evans, Chloe Duckett a Mari Elin yn derbyn chwaraewyr y Twrnament.

Well done to Year 7, 8 and 9 pupils competing in the Powys Netball Tournament in Newtown. It was a very successful day with Llio Evans, Chloe Duckett and Mari Elin receiving players of the Tournament.

HUGE congratulations to George Horne for running 10k every day over half term. Challenge COMPLETE! Who else would like to attempt the challenge?

LLongyfarchiadau MAWR i George Horne am redeg 10k bob dydd dros yr hanner Tymor. Yr HER wedi ei CHYFLAWNII! Pwy arall sydd am droio?

Adran Addysg Gorfforol

Cofiwch ein dilyn ar Twitter! @AGHyddgenPE

37

Maya Kenny - the first to sign up for the Race for Life in May—get signing!!!

Maya Kenny – y cyntaf i roi ei henw lawr i redeg 'Race for Life' ym mis Mai. Dewch i ymuno!

Congratulations to Ania Parry for arranging a Netball Tournament for Primary pupils.

Llongyfarchiadau i Ania Parry am drefnu Twrnament Pêl-rwyd i ddisgyblion Cynradd.

Llogyfarchiadau i'r tim Rygbi chweched a gurodd Amlwch 36-15 yn rownd gynderfynol Plat Eryri. Pob lwc iddynt yn y rownd derfynol yng Nghaernarfon ddiwedd y mis!

Congratulations to the 6th form team who beat Amlwch 36-16 in the Eryri Cup semi-finals and so progress to the finals at the end of the month.

Dyma lun o ddisgyblion Bro Hyddgen yn mynd i weld gêm Cymru dan 20 yn erbyn Lloegr.

Bro Hyddgen pupils ready to watch Wales U20's play against England.

Mae tîm Blwyddyn 10 yn mynd ymlaen i'r rownd cynderfynol ar ôl iddynt guro Dyffryn Nantlle.

Year 10 through to the Eryri Plate competition after beating Dyffryn Nantlle.

Timau blwyddyn 9 a 11 a fu'n cystadlu yn nhwrament Pêl Fasged Gogledd Cymru. Ser y gêm oedd Harry Cottam a Jack Owen

Year 9 and 11 competed in a Basketball Tournament in North Wales. Players of the match went to Harry Cottam and Jack Owen.

Gêm gystadleuol yn erbyn Coleg Meirion Dwyfor yn Cwpan Eryri. Ymarfer da at ein gêm nesaf!

A competitive game against Coleg Meirion Dwyfor in the Eryri Cup. Good practice for our next game!

Disgyblion Bro Hyddgen yn gwneud Crefftau Ymladd gyda 5x60

Bro Hyddgen pupils participating in Martial Arts with the 5x60

Adran Addysg Gorfforol - PE Department

Cofiwch ein dilyn ar Twitter! @AGHyddgenPE

39

1)

1) Perfformiad gwych gan ddisgyblion Ysgol Bro Hyddgen yn Athletau Dan Do yn Llanfair Caereinion.

Excellent Results from the Bro Hyddgen Pupils in the Indoor Athletics in Llanfair Caereinion.

Canlyniadau / Results

- 1af CRAIG DEBELL = NAID DRIFFLYG/ TRIPLE JUMP, 2 LAP AND OVERALL
- DYLAN Owen Tibbets - 6LAP
- HUW HICKMAN - NAID FERTIGOL/ VERTICAL JUMP
- Llio Evans – 6 LAP
- 2il EMMA HALLS- SHOT PUTT/ PWYSAU
- 3ydd U13 BOYS PARALUF- DYLAN OT/ GWERN PHILLIPS/ U15 BOYS PARALUF-CRAIG DEBELL/ TIM FREEMAN/ LAUREN WATTS- VERTICAL JUMP/NAID FERTIGOL

2)

2) Disgyblion Lefel A ac AS yn ymweld â Phrifysgol Met Caerdydd. A Level and AS pupils enjoying their day at Cardiff Metropolitan University.

3)

3) Llongyfarchiadau i Fflach a wnaeth ennill grŵp Dawnsio Hip Hop yn Y Drenewydd. Pob Lwc yn y rownd nesaf.

Congratulations to Fflach who won the Dancing competition in the Eisteddfod in Newtown. Good luck in the next round.

4)

4) Llongyfarchiadau i dîm y Chweched Dosbarth a fu yn cystadlu yn rownd derfynol Powys yn erbyn Llanfyllin.

Congratulations to the 6th form team for competing in the Powys Football final v Llanfyllin. (Man of the Match: George Horne)

40

Adran Addysg Gorfforol - PE Department

Cofiwch ein dilyn ar Twitter! @AGHyddgenPE

Profiad llwyddiannus iawn i ferched Bl 10 a aeth i chwarae pêl rwyd yng Ngerddi Soffia yng Nghaerdydd.

A brilliant and successful experience for year 10 girls who went to Cardiff to play netball in Sophia Gardens.

5x60 Cofiwch ein dilyn ar Twitter! @5x60brohyddgen

Silver Young Ambassadors Day

On Friday 17th February, Mr Roberts took two pupils from Ysgol Bro Hyddgen down to Builth Wells to be trained up as Silver Young Ambassadors. Craig Debell and Rose Williamson were selected from Year 10 to represent the school and gain this qualification.

The day consisted of mingling with other representatives from different schools, taking part in various team tasks, whether that was mental conundrums to solve or physical challenges, or being trained up in various skills that would benefit them in their new roles.

Both Craig and Rose completed the day and excelled in all they did. Both are now qualified as Silver Young ambassadors and will be helping/assisting/running sessions alongside Mr Roberts for the 5x60 scheme. These two are also now school sports representatives, so are always available to pupils within the school who need any help or want to talk about anything to do with sport in the school.

Racketlon

The school also recently took part in the 5x60 Racketlon tournament held down in Newtown at Maldwyn leisure centre. A racketlon competition works where a team of two from each school will play each other at 4 different racket sports (Tennis, Badminton, Table Tennis and Squash/Racketball) before moving on to play a different pairing from each school present at the competition.

Pupils representing Ysgol Bro Hyddgen:

Year 7 & 8 Boys:

Gwern Phillips, Guto Jones & Robbie Lewis.

Year 9 & 10 Boys:

Jack Evans, Teal Higgins, Henry Wickham & Ethan Byrne

Year 9&10 Girls:

Rose Williamson, Emma Halls, Sophie Dafydd & Lauren Jones.

Adran Addysg Gorfforol - PE Department

Remember to follow us on Twitter! @AGHyddgenPE

BL7

BL8

BL9

Ddydd Iau y 1af o Ragfyr aeth blynyddoedd 7,8 a 9 ar daith i'r Drenwydd i gystadlu yng nghystadleuaeth Pêl-Droed Gogledd Powys. Roedd yn ddiwrnod llwyddiannus gyda Blwyddyn 7 un-waith eto yn ennill!

On Thursday 1st December years 7, 8 and 9 travelled to Newtown to compete in the North Powys football tournament. It was a very successful especially for Year 7 who went undefeated.

Llongyfarchiadau i Craig am gael ei ddewis i gynrychioli RGC dan 15 yn ddiweddar yn erbyn Ysgolion Blaenau a Caerdydd. Mae dyfodol disglair iawn o flaen y dyn ifanc hwn.

Congratulations to Craig who has been selected to represent RGC under 15 recently. A very bright future ahead of this young man.

Da iawn Gwern Phillips a Morgan Campbell am ddod yn ail yng ngala nofio Powys.

Congratulations to Gwern Phillips and Morgan Campbell who came second in the Powys Swimming Gala. Michael Phelps look out!

42 Radio Bro Hyddgen

*Mae eich radio ysgol
eich angen chi!*

*Your school radio needs
you!*

Cafodd Radio Bro Hyddgen ei sefydlu yn 2012 gydag arian gan Fwrdd yr Iaith a hefyd cronfa datblygu'r ysgol gyda'r nod o hyrwyddio'r iaith Gymraeg a hefyd rhoi'r cyfle i blant greu rhaglenni radio eu hunain.

Rydym yn gofyn am gymorth gyda rhedeg yr orsaf radio. Rydym yn gofyn am unigolion sydd yn fadlon bod yn gyfrifol am y radio yn ystod amser egwyl yn ystod yr wythnos i ddewis amrywiaeth o ganeuon addas a darllen y newyddion hefyd. Ar ddydd Gwener, bydd yna sioe arbennig a fydd yn cynnwys cyfweiliadau, y newyddion a hefyd gwybodeath o'r tywydd gan ddenfyddio gorsaf dywydd yr ysgol.

Pe byddwch yn hoffi helpu, gallwch gysylltu gyda Ieuan, Oskar neu Mr Tomi Rowlands er mwyn creu amserlen o bwyl fydd yn gyfrifol am ba gyfnodau egwyl.

Radio Bro Hyddgen was established in 2012 using money from the Welsh Language Board but also, the schools development fund, with the aim of promoting the use of the Welsh Language in the school and to give pupils the opportunity of creating their own radio shows.

What we are asking for is assistance with running the radio station. We are asking individuals who will be willing to volunteer 1 break each time during the weekday, to turn on the radio, play a range of music from Welsh, English and classical music and also to read out some news. On Fridays there will be a special show with more debating, talking, news and also information from the schools weather station.

If you're interested you can contact Ieuan, Oskar or Mr Tomi Rowlands in order to put together a timetable of responsibility.

Aberystwyth 10K

£710.26 o arian wedi cael ei godi i Ambiwlans Awyr Cymru. Bu disgyblion Ysgol Bro Hyddgen yn rhedeg 10k.

£710.26 was raised for the Welsh Air Ambulance. Pupils at Ysgol Bro Hyddgen ran 10k at Aberystwyth.

Chwedlau ar y Cledrau / Tales on the Rails

43

Cafodd disgyblion Blwyddyn 5 & 6 y Ffrwd Gymraeg ddiwrnod gwerth chweil yng nghwmni'r awdures Meinir Wyn Edwards ar ddydd Mawrth 4 Ebrill pan aethant ar daith go arbennig i Harlech. Dechreuodd yr antur gyffrous o orsaf drenau Machynlleth lle bu'r plant yn galw i gof rhai o chwedlau enwocaf Cymru. Wedi siwrne braf ar y trê'n ar hyd yr arfordir, croesawyd y plant gan Phil Caldwell ar ran cwmni Trenau Arriva Cymru a bu'n gyfle i adolygu gwybodaeth a dealltwriaeth y plant o ddiogelwch ar y rheilffyrdd. Yna fe'u tywyswyd i fyny'r llethr at Gastell Harlech, lle cawsant fwynhau clywed Meinir yn adrodd Chwedl Branwen o'i chyfrl Deg Chwedl o Gymru. Daeth â'r stori yn fyw, cyn i'r plant gael cyfle i grwydro'r castell a chreu llun llonydd o'r wledd a gafwyd i ddatlu priodas Matholwch, Brenin Iwerddon a Branwen. Am hwy! Yn dilyn hyn, anogodd Meinir y plant i ddefnyddio'u dychymyg wrth greu cymeriad eu hunain ar gyfer chwedl. Crewyd cymeriadau unigryw a difyr dros ben! Mwynhawyd taith bleserus adref ar y trê'n. Diolch yn fawr i Helen ar ran y Cyngor Llyfrau am drefnu'r ymweliad arbennig hwn, i Phil Caldwell a staff Trenau Arriva Cymru, ac wrth gwrs i Meinir Wyn Edwards am wneud hwn yn ddiwrnod cofiadwy iawn.

Class 5/6H & 5T enjoyed a fantastic day with the author Meinir Wyn Edwards on Tuesday 4 April on a very special journey to Harlech. The adventure began at Machynlleth train station as the children recalled some familiar and famous Welsh tales with Meinir. After an interesting journey along the coast, the pupils were met by Phil Caldwell from Arriva Trains Wales who reminded them about safety on the railway. There followed a short trek up the steep hill to Harlech Castle but the effort was worthwhile! The pupils enjoyed listening to Meinir recite the legend of Branwen before exploring the castle and recreating scenes from the tale. The highlight of the day was the role-play mannequin challenge based on the feast held at the castle to celebrate the marriage of Matholwch and Branwen! Next the pupils were encouraged to create their own original legendary character. Soon it was time to hop on the train for the journey home. The school would like to thank Helen Jones on behalf of The Welsh Books Council who organised this special event; also to Phil Caldwell and the staff at Arriva Trains Wales, and especially Meinir Wyn Edwards for making this a memorable day.

Beth allwn ni'i ddysgu gan ysgolion y Ffindir?

Canlyniadau Cymru ym mhroffion PISA 2015

	Cymru	Ffindir	Cyfartaledd pob gwlad (OECD)
Darllen	477	526	493
Mathemateg	478	511	490
Gwyddoniaeth	485	531	493

Mae Ysgol Bro Hyddgen yn aelod o Fforwm Ysgolion Pob Oed Cymru. Grŵp o ysgolion pob oed yw'r rhain sy'n cydweithio i rannu syniadau a phrosesau gweithredu er mwyn sicrhau llwyddiant ysgolion 3-16/18 oed fel bod y disgyblion dan ein gofal yn cael yr addysg orau posibl.

Mae Fforwm Ysgolion Pob Oed Cymru yn cydweithio gyda Llywodraeth Cymru, ac yn ddiweddar daeth cyfle i 5 o ysgolion y fforwm ddanfon athrawon i'r Ffindir i weld sut mae ysgolion y wlad hanner gweithio. Mae'n siwr eich bod wedi clywed am llwyddiant ysgolion y Ffindir yn y profion PISA dros y blynyddoedd. Profion a gynhelir bob tair mlynedd yw'r rhain lle cymharir llwyddiant gwledydd mwy cyfoethog y byd wrth ystyried darllen, Mathemateg a Gwyddoniaeth. Bydd disgwyl i bob ysgol yng Nghymru fod yn addysgu trwy arddel syniadaeth eithaf tebyg i'r Ffindir o Fedi 2018 – mae'r syniadaeth hon wedi'i hamlinellu yn adroddiad yr Athro Donaldson – Dyfodol Llwyddiannus (Chwefror 2015 – Llywodraeth Cymru).

- Nodir yn Dyfodol Llwyddiannus mai dibenion y cwricwlwm yng Nghymru o Fedi 2018 fydd ceisio sicrhau bod plant a phobl ifanc yn datblygu:
- yn ddysgwyr uchelgeisiol, galluog sy'n barod i ddysgu drwy gydol eu hoes
- yn gyfranwyr mentrus, creadigol sy'n barod i chwarae eu rhan yn llawn yn eu bywyd a'u gwaith
- yn ddinasyddion egwyddorol, gwybodys yng Nghymru a'r byd
- yn unigolion iach, hyderus sy'n barod i fyw bywyd gan wireddu eu dyheadau fel aelodau gwerthfawr o gymdeithas.

Mae rhain oll yn rinweddau cladwiw i anelu tuag atynt, ac mae'r adroddiad yn son am yr angen i ddatblygu'r rhinweddau hyn yn systematig yn ein pobl ifanc tra hefyd yn datblygu'u sgiliau llythrennedd, rhifedd a chymhwysedd digidol. Awgrymir gan yr Athro Donaldson bod ysgolion yn ffocysu ar 6 maes dysgu sy'n cwmpasu'r pynciau a ddysgir yn yr ysgol eisoes:

- ieithoedd, llythrennedd a chyfathrebu
- mathemateg a rhifedd
- gwyddoniaeth a thechnoleg
- y dyniaethau
- celfyddydau mynegianol
- iechyd a lles

Er mwyn datblygu dealltwriaeth ddyfnach o sut i fynd ati i gyflwyno egwyddorion Dyfodol Llwyddiannus yn effeithiol a systematig, ac i weld manteision yr egwyddorion dysgu ar waith, mynychodd 4 o athrawon Ysgol Bro Hyddgen gwrs deuddydd yn ardal Helsinki yn y Ffindir. Roedd yr ymweliad yn cynnwys ymweld a 3 ysgol, ynghyd a siarad gydag athrawon, staff ategol a phlant. Bu hwn yn brofiad gwerthfawr iawn.

Dyma rai pethau ddysgwyd gan Anwen Jones, Haf ap Robert, Gwenan Phillips a Tegid Owen aeth ar y daith dysgu ac addysgu i'r Ffindir:

- Mae plant 6 oed yn mynychu ysgol cyn-cynradd am flwyddyn i ddysgu sgiliau bywyd sylfaenol, a sgiliau fydd yn eu paratoi i fod yn ddysgwyr medrus yn yr ysgol gynradd.
- Mae pob plentyn ysgol yn derbyn cinio ysgol am ddim, ac mae disgybl yn dod a bocs bwyd i'r ysgol yn eithriadol o anghyffredin.
- Mae'r ffocws ar ddatblygu sgiliau bywyd yn parhau gydol bywyd ysgol y plentyn e.e. wedi coginio pryd yn Technoleg Bwyd, mae'r plant wedyn

Beth allwn ni'i ddysgu gan ysgolion y Ffindir?

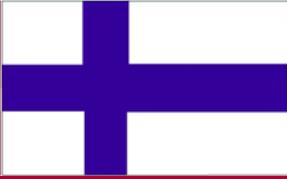
45

Dyfodol Llwyddiannus

Adolygiad Annibynnol o'r Cwricwlwm a'r Treliadau Aseu yng Nghymru

Yr Athro Graham Donaldson CB
Chwefror 2015

yn gosod bwrdd, ac yn cyd-fwyta er mwyn cael y profiad o fwyta pryd a sgwrsio o gwmpas bwrdd bwyd. Mae hyn yn rhoi sylw i arfer sy'n diflannu yn oes y "pryd teledu".

- Wrth ddechrau yn yr ysgol yn 7 oed, rhoddir y sylw mwyaf i ddysgu iaith a rhif, ac hefyd i astudiaethau'r amgylchedd ac addysg garfforol.
- Ychydig iawn o waith cartref mae disgyblion ysgol yn y Ffindir yn ei dderbyn – hyd yn oed pan yn 18 mlwydd oed, nid ydynt yn cael mwy nag awr y noson o waith cartref.
- Rhwng pob gwrs (sydd fel arfer tua 45 munud) mae'r disgyblion yn cael egwyl o tua 15 munud fel eu bod yn adfer eu hegni erbyn y wers nesaf.
- Mae plant 7 oed yn yr ysgol am 20 awr yr wythnos (650 awr y flwyddyn), ac erbyn maent yn 14 mlwydd oed, mae plant yn yr ysgol am 28 awr yr wythnos.
- Ar gyfer pob gwrs 45 munud, mae athrawon y Ffindir yn derbyn 30 munud o amser cynllunio; mae hyn yn wahanol iawn i Gymru lle mae athrawon yn derbyn 10% o'u hamser yn yr ysgol i gynllunio.
- Mae'r disgyblion yn derbyn gwrsi penodol ar sut i ymddwyn er mwyn dysgu'n effeithiol, ac am sut i ymddwyn yn gymdeithasol e.e. sut i faddau i eraill, sut i ddyfalbarhau, sut i weithio mewn tim a chwblhau roliau amrywiol, a sut i reoli dichter/cynddaredd. Gall y math yma o weithgaredd fod yn weithgaredd sy'n parhau am wythnos. Diddorol oedd gweld bod y rhaglen gwrth-fwllo KIVA ar waith yn y Ffindir fel mae hi ar gampws cynradd Ysgol Bro Hyddgen.
- Un adroddiad byr am gynnydd mae rhieni'r Ffindir yn ei dderbyn yn flynyddol, ac mae un cyfarfod blynyddol rhwng y rhieni a'r athro i drafod cynnydd y plentyn.
- Mae athrawon yn cael cyfnodau cyson i gyd-gynllunio'u gwersi ac yn aml yn cyflwyno gwersi gyda chydweithwyr.
- Mae cyfuno 2-3 dosbarth i 2-3 athro gyd-ddysgu thema yn gyffredin, ac yn galluogi plant i gydweithio mewn timau neu grwpiau dros gyfnod yn arwain at ddysgu dwys lle mae cywaith/tasg estynedig penodol yn cael ei gwblhau. Enghraifft o hyn oedd disgyblion yn astudio'r thema "Dinas" yn y Dyniaethau, ac yn cwblhau arddangosfa amgueddfa dros gyfnod o 5 diwrnod (diwrnod yr wythnos dros 5 wythnos). Nid yn unig oedd hyn yn datblygu'u sgiliau iaith, cydweithio gydag eraill, ymchwilio a threfnu gwybodaeth, roedd hefyd yn datblygu'u dealltwriaeth o gysyniadau Daearyddiaeth, Hanes ac Addysg Grefyddol. Mae disgyblion yn cael cyfle'n achlysurol i ddewis themau maent eisiau dysgu amdanynt. Roedd strategaethau dysgu o'r fath yn arwain at ddysgwyr aeddfed, annibynnol a medrus.
- Mae disgyblion y Ffindir yn sefyll arholiad cenedlaethol pan yn 16 mlwydd oed, a dyna'r unig arholiad sy'n ddisgwyliedig i ddisgyblion eu sefyll yn genedlaethol.
- Mae'r llywodraeth yn talu tua £9000 am addysg y disgybl yn y Ffindir; tua £5500 (2015) ydym ni'n ei dderbyn yng Nghymru fesul disgybl.

What can you learn from schools in Finland?

Wales's results in the PISA tests 2015

	Wales	Finland	Average per country (OECD)
Reading	477	526	493
Mathematics	478	511	490
Science	485	531	493

Ysgol Bro Hyddgen is a member of the Welsh All Age Schools Forum. This is a group of all-age schools who are working together to share ideas and systems to ensure the success of 3-16/18 schools so our pupils have access to the best education possible.

The Welsh All Age Schools Forum is working closely with Welsh Government, and recently 5 schools within the forum had the opportunity to send teachers to Finland to see how schools there worked. It's highly likely that you'll have heard of Finland's success in the PISA tests over recent years. PISA tests are held every three years, and the ability of the richer countries' 15 year olds is compared in reading, Mathematics and Science. By September 2018, every school in Wales should be following a teaching ideology with many similarities to Finland – this ideology has been outlined by Professor Donaldson in his report – Successful Futures (February 2015 – Welsh Government).

It's noted in Successful Futures that the purposes of the curriculum in Wales from September 2018 is to ensure that children and young people develop to be:

- ambitious, capable learners, ready to learn throughout their lives
- enterprising, creative contributors, ready to play a full part in life and work
- ethical, informed citizens of Wales and the world
- healthy, confident individuals, ready to lead fulfilling lives as valued members of society.

These are all commendable attributes, and the report discusses the need to develop these attributes systematically in our young people while also developing literacy, numeracy and digital competency skills. Professor Donaldson suggests that schools focuses on 6 learning areas which encompasses the subjects currently taught within the curriculum:

- languages, literacy and communication
- mathematics and numeracy
- science and technology
- humanities
- expressive arts
- health and well-being.

To develop a deeper understanding of how to present the principles outlined in Successful Futures in an effective and systematic manner, and to see the learning principles in practice, 4 Ysgol Bro Hyddgen teachers recently attended a 2 course in the Helsinki region of Finland. The course included visits to 3 schools, and also there was an opportunity to speak with teachers, support staff and children. This was a very valuable experience.

These are some of the things learnt by Anwen Jones, Haf ap Robert, Gwenan Phillips and Tegid Owen who went on the teaching and learning visit to Finland:

- 6 year old children attend a pre-primary school for a year where they learn basic life skills, and skills that will enable them to be capable learners in the primary school.
- The focus on developing life skills continues throughout the child's school life e.g. when cooking a meal in Food Technology, the children then set a table, and eat their meal with other children to have the experience of sitting and chatting around the dinner table. This addresses a fast disappearing habit in the age of the "TV-dinner".
- All pupils in Finnish schools are given free school meals, and the lunch box is an almost unseen phenomenon.
- When starting school at 7 years old, most attention is given to learning language and Mathematics, and also to environmental studies and

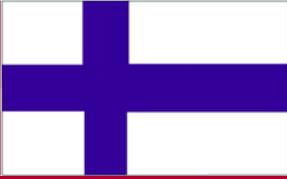
What can you learn from schools in Finland?

Dyfodol Llwyddiannus

Adolygiad Annibynnol o'r Cwricwlwm a'r Treliadau Aseu yng Nghymru

Yr Athro Graham Donaldson CB
Chwefror 2015

physical education.

- Very little homework is given to pupils in Finnish schools – even when they're 18 years old, they don't receive more than an hour a day of homework.
- Between each lesson (usually about 45 minutes) pupils have a break of 15 minutes to re-energise before the next lesson.
- 7 year olds are in school for 20 hours a week (650 hours a year), and by the time they're 14 years old, children are in school for 28 hours a week.
- For each 45 minute lesson, teachers in Finland receive 30 minutes of planning time; this is very different to Wales where teachers receive 10% of their time in school to plan.
- Pupils are given specific lessons on how to behave as effective learners, and how to behave socially e.g. how to forgive others, how to persevere, how to behave as a team members and the different roles that team members play, and how to manage anger. This type of activity can last for a week. It was very interesting to see the KIVA anti-bullying programme in practice in Finland as it's being used on Ysgol Bro Hyddgen's primary campus.
- Parents in Finland receive one short progress report, and they attend one annual meeting to discuss their child's progress with the teacher.
- Teachers are given regular sessions to co-plan lessons, and often they present lessons as part of a team.
- 2-3 classes are regularly combined for 2-3 teachers to co-teach a theme. This enables children to work together within teams or groups over a longer period of time and leads to deeper learning with an extended project/task being completed. An example of this is pupils studying the theme "City" in the Humanities, and completing a museum exhibition over 5 days (1 day a week over 5 weeks). Not only does this develop the language skills, the skills of working with others, and research and information organisation skills of the pupils, it also develops their understanding of concepts in Geography, History and Religious Education. Occasionally, pupils select the themes about which they want to learn more. These learning strategies enable pupils to develop to be mature, skilled and independent learners.
- Pupils sit one national examination when they're 16 years old, and that's the only examination pupils are expected to sit nationally.
- The government pays £9000 for each pupil's education in Finland; about £5500 per pupil is paid by Welsh Government.

Cystadleuaeth Cymdeithas Maldwyn; Campws Uwchradd

Mainc KiVa / KiVa Bench

